

Sosiaali- ja terveydenhuollon
tuotevalvontakeskuksen (STTV)

tilinpäätös vuodelta 2008

*Käsitelty Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira)
johtoryhmässä 11.3.2009*

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 JOHDON KATSAUS	4
1.2 TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS.....	5
1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	6
<i>Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäiseminen.....</i>	<i>8</i>
1.3.1 Alkoholihallinnon toiminnan taloudellisuus	8
1.3.2 Alkoholihallinnon toiminnan tuottavuus.....	9
1.3.3 Alkoholihallinnon maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	10
<i>Kemikaalien aiheuttamien haittojen ehkäiseminen.....</i>	<i>11</i>
1.3.4 Kemikaalihallinnon toiminnan taloudellisuus	11
1.3.5 Kemikaalihallinnon toiminnan tuottavuus.....	11
1.3.6 Kemikaalihallinnon maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	11
<i>Tupakan aiheuttamien haittojen ehkäiseminen</i>	<i>14</i>
1.3.7 Tupakkavalvonnan toiminnan taloudellisuus, tuottavuus ja kannattavuus.....	14
<i>Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden varmistaminen.....</i>	<i>14</i>
1.3.8 Tulosalueen toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.....	14
1.3.9 Tulosalueen maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	15
1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	16
<i>Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäiseminen.....</i>	<i>16</i>
1.4.1 Alkoholihallinnon suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	16
1.4.2 Alkoholihallinnon palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	21
<i>Kemikaalien aiheuttamien haittojen ehkäiseminen.....</i>	<i>24</i>
1.4.3 Kemikaalihallinnon suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	24
1.4.4 Kemikaalihallinnon palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	31
<i>Tupakan aiheuttamien haittojen ehkäiseminen</i>	<i>32</i>
1.4.5 Tupakkavalvonnan suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	32
1.4.6 Tupakkavalvonnan palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	34
<i>Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden varmistaminen.....</i>	<i>35</i>
1.4.7 Tulosalueen suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	35
1.4.8 Tulosalueen palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	39
1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	40
1.6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	42
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	42
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	42
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	42
1.6.4 Tase	43
1.7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	43
1.8 ARVIOINTIEN TULOKSET	44
1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTYKSIKSI.....	44
2 TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	44
3 TUOTTO- JA KULULASKELMA	46
4 TASE	47
5 LIITETIEDOT	48
6 ALLEKIRJOITUS	53

Taulukot ja kaaviot

TAULUKKO 1: STTV:N MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA	7
TAULUKKO 2: KUSTANNUKSET JA HENKILÖTYÖVUODET TULOSALUEITTAIN	7
TAULUKKO 3: ALKOHOLITIE TOJÄRJESTELMÄN JA ALKOHOLIHALLINNON VERKKOPALVELUN YKSIKKÖKUST.....	8
TAULUKKO 4: ALKOHOLITIE TOJÄRJESTELMÄN JA ALKOHOLIHALLINNON VERKKOPALVELUN KUSTANNUKSET.....	9
TAULUKKO 5: ALKOHOLIHALLINNON LUPASUORITTEIDEN TUOTTAVUUS	9
TAULUKKO 6: ALKOHOLIHALLINNON SUORITTEIDEN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA.....	10
TAULUKKO 7: KEMIKAALI-ILMOITUSTEN KÄSITTELYN TUOTTAVUUS.....	11
TAULUKKO 8: BIOSIDI- JA KASVINSUOJELUAINELAUSUNTOJEN TUOTTAVUUS	11
TAULUKKO 9: KEMIKAALIEN TUOTEREKISTERIN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA.....	12
TAULUKKO 10: MUUN KEMIKAALIHALLINNON KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA.....	13
TAULUKKO 11: GEENITEKNIKKALAIN MUKAISTEN TARKASTUSTEN TUOTTAVUUS	14
TAULUKKO 12: PÄIHTYNEISTÄ ASIAKKAISTA AIHEUTUNEET SEURAAMUKSET ANNISKELUN VALVONNASSA	17
TAULUKKO 13: IKÄRAJARIKKOMUKSET LÄÄNINHALLITUSTEN TEKEMISSÄ ANNISKELU- JA VÄHITTÄISMYYNTIPAikkojen tarkastuksissa	17
TAULUKKO 14: SEURAAMUKSET IKÄRAJARIKKOMUSTAPAUKSISSA	17
TAULUKKO 15: ALKOHOLIJUOMIEN ANNISKELUN JA VÄHITTÄISMYYNIN VALVONNASSA TEHDYT TARKASTUKSET	18
TAULUKKO 16: ALKOHOLILUPAHALLINTOON LIITTYVIÄ KÄSITTELYLUKUJA	19
TAULUKKO 17: LUVANHALTIJOIDEN VASTUULLISEN TOIMINNAN VARMISTAMISEN TUNNUSLUKUJA (VALMISTUS, TUkkumyynti ja käyttö).....	19
TAULUKKO 18: ALKOHOLIPITOISTEN AINEIDEN LAATUUN JA TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVIÄ TUNNUSLUKUJA	21
TAULUKKO 19: ALKOHOLILUPA-ASIOIDEN KESKIMÄÄRÄISET KÄSITTELYAJAT (PV).....	21
TAULUKKO 20: VALITUKSET HALLINTO-OIKEUKSIIN LÄÄNINHALLITUSTEN ALKOHOLIHALLINNON PÄÄTÖKSISTÄ	22
TAULUKKO 21: KHO:N ANTAMAT PÄÄTÖKSET VALITUKSIIN LÄÄNINHALLITUSTEN ALKOHOLIHALLINNON PÄÄTÖKSISTÄ	22
TAULUKKO 22: ALKOHOLILUPAREKISTERIHAUT INTERNETISSÄ ORGANISAATIOITTAIN	22
TAULUKKO 23: SÄHKÖISET LAUSUNNOT ALKOHOLIHALLINNONLLE	23
TAULUKKO 24: SÄHKÖISET VALVONTAILMOITUKSET ALKOHOLIHALLINNOSSA	23
TAULUKKO 25: KEMIKAALIHALLINNON KESKEISET SUORITTEET.....	25
TAULUKKO 26: SUOMEN LAATIMIEN EU-RISKINARVIOIDEN ETENEMINEN EU-PROSESSISSA (KASVINSUOJELUAINET JA BIOSIDIT)	29
TAULUKKO 27: HENKILÖSTÖHALLINNON TUNNUSLUKUJA	41
KAAVIO 1: KEMIKAALIEN TUOTEREKISTERIIN SAAPUNEET ILMOITUKSET 1993-2008.....	30
KAAVIO 2: YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON YKSIKÖIDEN MÄÄRÄN KEHITYS.....	36
KAAVIO 3. VALVOTTUJEN MUUNTOGEEENISTEN ORGANISMIIEN SULJETUN KÄYTÖN ILMOITUSTEN LUKUMÄÄRÄ	38
KAAVIO 4. GEENITEKNIIKAN VALVONNAN TARKASTUKSET JA MUUT VALVONTATAPAHTUMAT	38

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Hallinnonalan virastojen uudelleenorganisointi toi suuria muutoksia Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen osalta: toimintavuosi osoittautui STTV:n viimeiseksi. Sosiaalipoliittinen ministerivaliokunta teki helmikuussa päätöksen ryhtyä toimenpiteisiin asiaa valmistelleiden selvityshenkilöiden raportin pohjalta, ja huhtikuussa sosiaali- ja terveysministeriö asetti projektiorganisaation valmistelemaan STTV:n ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (TEO) yhdistämistä uudeksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi 1.1.2009 alkaen. Uusi virasto sai käyttönimekseen Valvira.

Uuden viraston strategian luomiseen liittyi lupa- ja valvontatoiminnan vaikuttavuuden ja tavoitteenasettelun analysointi ja kirkastaminen yhdessä ohjaavan ministeriön kanssa. Rajapinnat muiden valvontavirastojen kanssa käytiin tarkoin läpi mahdollisten päällekkäisyyksien ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiseksi. Tuloksena on käynnistämävaiheen strategia, jonka pohjalta STTV:n toimintavuosina kertynyttä kokemusta ja hyviä käytäntöjä on hyvä kehittää edelleen uudessa virastossa. Keskeisin haaste liittyy uuden viraston rooliin aluehallinnon lupa- ja valvontatyön ohjaajana, erityisesti aluehallinnon uudistamisen ollessa samaan aikaan vireillä.

Henkilöstövoimavarojen kannalta perustamisprojektin toteuttaminen asetetussa tiukassa aikataulussa osoittautui raskaaksi. Valmistelun eri vaiheisiin osallistui johdon ja hallinnon lisäksi laajasti viraston muuta henkilöstöä, ja kaikkiaan perustamisprojektin eri työryhmät sitoivat henkilöstövoimavaroja noin 36 htkk (3 htv). Erityisesti viraston toiminnan kehittämiseen liittyviä tietohallinnon ja muita hankkeita jouduttiin siirtämään sekä resurssi- että tarkoituksenmukaisuussyistä toteutettaviksi uudessa virastossa. Viraston toimintojen jatkuvuutta koettelivat myös poikkeuksellisen lukuisat henkilövaihdokset sekä johto- että asiantuntijatehtävissä.

Pääasiallinen syy tähän oli eläköitymisen lisäksi Euroopan kemikaaliviraston ECHA:n rekrytoinnit, jotka verottivat viraston kemikaalihallinnon asiantuntijoista lähes kolmanneksen. Suomalaisen kemikaaliasiantuntemuksen vahva edustus Euroopan kemikaalivirastossa on kuitenkin merkittävä asia ja edistää osaltaan hyvää yhteistyötä ECHA:n kanssa.

Selvitysmiesten raportin yhteydessä nousi esiin myös ehdotus kansallisen kemikaaliviraston perustamisesta, ja valtiovarainministeriö asetti asiaa valmistelemaan työryhmän toukokuussa. Työryhmä antoi mietintönsä marraskuussa, ja näyttäisi siltä, että eri hallinnonaloilla toimivan kemikaalihallinnon kokoaminen yhteen kansalliseen virastoon voisi viimein toteutua.

Haasteellisesta tilanteesta huolimatta viraston tulosalueilla onnistuttiin toteuttamaan tulosopimuksessa asetetut tavoitteet hyvin. Tupakkavalvonnan tehtäviin vaikuttivat merkittävästi tupakkalain uudistukset, joista vuonna 2007 voimaan tuleen ravintolatupakointia koskevan lainmuutoksen toimeenpano jatkui edelleen, ja samaan aikaan virasto osallistui kahden uuden muutoksen valmisteluun. Näistä tupakan vähittäismyyntiin luvanvaraistamista koskeva muutos vahvistettiin joulukuussa ja seuraavaa muutosta valmisteleva työryhmä antoi mietintönsä. Lainsäädännön uudistamisen aktiivisuuteen nähden STTV:n tupakkatehtävien resursointi onkin viime vuosina osoittautunut kriittiseksi.

Viraston ylijohtaja vaihtui aivan viraston elinkaaren loppuvaiheessa, kun STTV:tä viraston perustamisesta 1995 lähtien johtanut Ilkka Suojasalmi jäi eläkkeelle. Viimeiset kaksi kuukautta ylijohtajana toimi Annika Kutilainen, jonka tehtäväksi jäi saattaa laiva satamaan ja siirtää STTV:n perintö uudelle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

1.2 Toiminnan vaikuttavuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) toteuttaa toiminnallaan sosiaali- ja terveysministeriön strategista tavoitetta väestön terveyden ja toimintakyvyn edistämisestä. Keskeisiä yhteiskunnallisia tavoitteita, joiden edistämiseen STTV vaikuttaa tulossopimuskaudella 2008-11, ovat alkoholihaittojen ehkäisy, tupakoinnin terveydellisten ja yhteiskunnallisten haittojen torjunta, kemikaaleista aiheutuvien haittojen ehkäisy sekä elinympäristön terveellisyden edistäminen. Tulostavoitteiden onnistumiseen vaikuttavat STTV:n toiminnan lisäksi monet muutkin tekijät.

STTV on osaltaan toteuttanut Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaa, Terveyden edistämisen politiikkaohjelmaa, kansallista vaarallisia kemikaaleja koskevaa ohjelmaa sekä jatkanut Alkoholiohjelman 2008–2011 toimeenpanoa.

Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäisemisen kehityksen syiden ja seurausten tarkasteluun tarvitaan yhden viranomaisen toimintaa moniulotteisempaa näkökulmaa. STTV:n alkoholihallinto on tehnyt poikkihallinnollista verkostomais- ta yhteistyötä lääninhallitusten alkoholilupaviranomaisten, ehkäisevän päihdetyön ja poliisiviranomaisten sekä elinkeinoelämän etujärjestöjen kanssa. STTV tuottaa alkoholiohjelman seurantaan tarvittavat vuosittaiset valtakunnalliset tiedot alkoholijuomien tilastoidusta ja tilastoimattomasta kulutuksesta sekä tiedot luvista, valvontatarkastuksista, sanktioista ja lupaviranomaisten resursseista alueittain. Virasto tuotti ylläpitämistään tietojärjestelmistä valtakunnallista tilastotietoa myös Päihdetilastolliseen vuosikirjaan.

Alkoholihallinnon valtakunnallisen toimintasuunnitelman (aValtsu) liitteenä julkaistaan alkoholihallinnon läänikohtaiset raportit, jotka ovat kattava kuvaus alkoholihallinnon seuranta- ja suoriteindikaattoreista. Lääninhallitusten suoriteseurannan tunnusluvut ja muut alkoholihallinnon toimintoja kuvaavat tietoaineistot ovat ajantasaisina hallinnon prosessinomistajien

käytettävissä myös alkoholiviranomaisten yhteiskäyttöisessä verkkopalvelussa, ALPO-portaalissa.

Alkoholin kokonaiskulutus on yksi yleisindikaattoreista, joilla seurataan väestön terveyden ja toimintakyvyn edistämistä. Vuonna 2008 asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus oli 10,4 litraa, mikä on 0,1 litraa ja 1 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2007.

Kansallisessa vaarallisia kemikaaleja koskevassa ohjelmassa on otettu huomioon kemikaalien aiheuttama haitta yksittäiselle kuluttajalle, kansanterveydelle, työntekijöiden terveydelle ja ympäristölle kemikaalin koko elinkaaren aikana. STTV osallistuu yhtenä vastuutahona ohjelman toteuttamiseen ja ylläpitää kemikaalien tuoterekisteriä, josta toimitetaan mm. myrkytysten hoidossa tarvittavia tietoja ja joka palvelee laajemminkin ehkäiseviä toimenpiteitä tai hoitotoimenpiteitä koskevien ohjeiden antamista erityisesti kiireellisten terveydenhuollon vastatoimien varalta. Rekisteristä tuotetaan myös erilaisia selvityksiä mm. lainsäätäjän tarpeisiin.

Suuri osa STTV:n toiminnasta perustuu lakisääteisiin tai yhteisöoikeudellisiin velvoitteisiin. Näiden toimintojen vaikuttavuudelle on vaikea asettaa erillisiä seurantaindikaattoreita, vaan toiminnan vaikuttavuus perustuu lainsäätäjän ilmaiseman tahdon toteutumisen valvontaan. Kemikaalien terveysriskien arvioinnilla, kemikaalien valvonnalla, geneettisesti muunneltujen organismien valvonnalla sekä ympäristöterveydenhuollon viranomaisyhteistyön kehittämisellä ja koordinoinnilla turvataan edellytykset kansalaisten terveyden ja toimintakyvyn säilymiselle tulossopimuskautta huomattavasti pidemmällä aikavälillä, ja tärkein vaikuttavuustulos on, että näihin alueisiin liittyvät riskit eivät toteudu. Vaikuttavuutta lisätään erityisesti toiminnan suunnitelmallisuutta kehittämällä, jolloin yhteisten valvontaohjelmien ja -suunnitelmien avulla voidaan kohdentaa valvontaa ennakoivasti riskienarvioinnin perusteella.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

STTV:n toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta sekä maksullisen toiminnan kannattavuutta tarkastellaan jäljempänä tulosalueittain.

Taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja on käytössä suhteellisen vähän, koska suurin osa STTV:n mitattavista suoritteista on maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joille on määritelty yksikköhinnat maksuasetuksessa (sosiaali- ja terveysministeriön asetus STTV:n maksullisista suoritteista 1395/2006). Yksikköhintojen oikeellisuutta arvioidaan kustannusvastaavuuden kautta. Niillä tulosalueilla, joilla ei valmistu mitattavia suoritteita, taloudellisuutta on tarkasteltu esittämällä tulosalueen kokonaiskustannukset ja henkilötyövuodet.

Tuottavuutta kuvaavia tunnuslukuja on esitetty niille suoriteryhmillä, joissa valmistuu riittävä määrä keskenään samankaltaisia suoritteita. Tuottavuuden tarkastelu tunnuslukujen avulla ei ole kovin tarkoituksenmukaista silloin, kun suoritteiden vaatima työ määrä vaihtelee suuresti ja niiden vuotuinen lukumäärä on niin vähäinen, etteivät työ määrän erot tasoitu toimintavuoden aikana. Tällaisia tekijöitä on havaittavissa mm. alkoholijuomien valmistuslupia ja kemikaalihal- linnon biosidi- ja kasvinsuojeluvainelausuntoja koskevien tunnuslukujen kohdalla. Sen sijaan kemikaali-ilmoitusten käsittelyn, alkoholijuomien tukkumyynti- ja käyttö lupien sekä geeniteknii- kalain mukaisten tarkastusten kohdalla suoritteiden volyymi ja tasalaatuisuus ja sen kautta tunnuslukujen vertailukelpoisuus toteutuu pa- remmin. Kokonaisuudessaan tuottavuus ei olennaisesti muuttunut edellisestä vuodesta. Tulosaluekohtaisia muutoksia käsitellään jäl- jempänä erikseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti vuonna 2007 yhdessä Tilastokeskuksen kanssa tuotta- vuuden mittaamisen kehittämishankkeen (TUOMI), jonka tavoitteena on parantaa hallin- nonalan tuottavuusraportoinnin kattavuutta ja yhdenmukaisuutta. STTV ei kyennyt osallistu- maan hankkeeseen vuoden 2008 aikana uuden Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviras- ton perustamisprojektin vuoksi, mutta tuotta- vuusmittarien uudistaminen jatkuu osana uuden viraston toiminnan vakiinnuttamista.

STTV toteutti osaltaan sosiaali- ja terveysminis- teriön hallinnonalan tuottavuusohjelmaa, johon sisältyi yhden henkilötyövuoden vähentäminen

alkoholihallinnosta vuonna 2008. Virastossa tuli avoimeksi yksi alkoholihallinnon virka, mutta se täytettiin määräaikaaisesti tehtävien hoidon jär- jestämiseksi uuden viraston siirtymävaiheessa ja sen lakkauttaminen jäi toteutettavaksi Valvi- rassa vuonna 2009. Virasto valmisteli myös henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävien siirron Sisäasianhallinnon palvelukeskukseen niin, että asiakkuus saattoi alkaa 1.1.2009.

Kustannusvastaavuuden osalta virasto ei aivan päässyt tavoitteeseensa täydestä kus- tannusvastaavuudesta. STTV:n maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus on kuitenkin kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana va- kiintunut selvästi yli 90 % tasolle. Kaikkien maksullisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli vuonna 2008 yhteen- sä 93 % ja alijäämä 160 000 euroa. Kustannus- vastaavuus oli monilla osa-alueilla hyvä, mutta koko viraston tulokseen vaikutti erityisesti kemi- kaalimaksujen kustannusvastaavuus, jossa on vuosittain suurta vaihtelua. Alkoholihallinnon valvontamaksuissa ja kemikaalien tuoterekisterin maksuissa, jotka käsittävät suurimman osan STTV:n maksullisesta toiminnasta, kustannus- vastaavuus toteutui tavoitteen mukaisesti. Pie- nemmistä osa-alueista geenitekniiikkalain mu- kaiset tarkastukset olivat edelleen selvästi ali- jäämäisiä. On kuitenkin huomattava, että val- tioneuvoston asetus geenitekniiikkalain mukais- ten suoritteiden maksullisuudesta (270/2007) ei perustu täyden kustannusvastaavuuden peri- aatteelle. Tulosalueiden kustannusvastaavuutta käsitellään tarkemmin kunkin tulosalueen koh- dalla.

Viraston liiketaloudellisin perustein hinnoiteltu- jen suoritteiden tulokertymä oli vajaa 9 900 euroa. Koska määrä oli huomattavasti alle 100 000 euron, niistä ei ole laadittu erikseen kustannusvastaavuuslaskelmaa. Keskeisimpiä liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista olivat alkoholielinkeinorekisterin tietojen luovu- tus sekä alkoholijuomia koskevat sertifikaatit.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tulot olivat yh- teensä 93 000 euroa, minkä vuoksi niistä ei ole laadittu erikseen kustannusvastaavuuslaskel- maa. Yhteisrahoitteiset hankkeet olivat STM:n rahoittamat tupakkavalvonnan hankkeen lop- puunsaattaminen ja REACH-neuvontapalvelu sekä Stakesin Alkoholiohjelman määrärahasta rahoittama hanke.

Taulukko 1: STTV:n maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

STTV:n maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 €)

	Tilinpäätös 2006	Tilinpäätös 2007	Tavoite 2008	Tilinpäätös 2008
TUOTOT				
maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 959	1 960	2 337	2 129
- maksullisen toiminnan muut tuotot	2	2		2
tuotot yhteensä	1 961	1 962	2 337	2 131
KUSTANNUKSET				
maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0		0
- henkilöstökustannukset	898	854		1 011
- vuokrat	48	49		51
- palvelujen ostot	211	174		203
- muut erilliskustannukset	303	301		300
erilliskustannukset yhteensä	1 460	1 378	1 637	1 566
KÄYTTÖJÄÄMÄ	501	584	700	565
	26 %	30 %	30 %	27 %
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	86	76		124
- poistot	16	10		15
- korot	1	1		2
- muut yhteiskustannukset	507	413		583
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	609	500	700	725
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 069	1 879	2 337	2 290
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-107	84	0	-160
Kustannusvastaavuus-%	95 %	104 %	100 %	93 %

Taulukko 2: Kustannukset ja henkilötyövuodet tulosalueittain

Tulosalue	2006		2007		Tavoite 2008		2008	
	t.€	htv	t.€	htv	t.€	htv	t.€	htv
Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäisem.	2 403	32	2 314	32	2 373	29	2 532	29,5
Kemikaalien aiheuttamien haittojen ehkäis.	2 778	46	2 918	45	2 956	48**	3 097	44
Tupakan aiheuttamien haittojen ehkäisem.	192	2,5	243	3	187	2,5	245	2
Elinympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden varmistaminen	472	7,5	537	8	825	9,5	616	10,5
Ylin johto, henkilöstö- ja taloushallinto	*	*	*	*	*	*	*	*
Yhteensä	5 845	88	6 012	88	6 341	89	6 490	86

* Ylimmän johdon, henkilöstö-, talous- ja tietohallinnon kustannukset ja henkilötyövuodet on kohdistettu laskennallisesti tulosalueille

** Tulossopimukseen sisältyvä htv-arvio sisälsi REACH.tehtäviä varten haetun 2 htv:n resurssilisäyksen, joka ei toteutunut

ALKOHOLIN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.3.1 Alkoholihallinnon toiminnan taloudellisuus

Keskeisimmät seurattavista alkoholihallinnon taloudellisuutta kuvaavista tunnusluvuista ovat alkoholitietojärjestelmän (ALLU) kustannukset sekä STTV:n ja lääninhallitusten käytön mukaan määräytyvät osuudet. Alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin lupahallinnon siirtyessä lääninhallituksille 1.1.2005 alkaen sosiaali- ja terveysministeriö, sisäasiainministeriö ja valtiovarainministeriö sopivat, että lääninhallitusten perimistä nettobudjetoituista anniskelun valvontamaksuista tuloutetaan osa (20 % vuonna 2008) momentille 12.26.99 kattamaan mm. lääninhallitusten käyttöä vastaava osuus alkoholitieto- ja valvontajärjestelmän kustannuksista. Vuonna 2008 alkoholitietojärjestelmän kustannuksia lisäsivät merkittävästi kaksi säh-

köiseen asiointiin liittyvää kehittämishanketta: alkoholituotteiden sähköisen ilmoituksen rakentaminen ja sähköinen verovelkakysely verohallinnon tietoihin. Alkoholitietojärjestelmän ylläpitokustannuksia uudistukset eivät kuitenkaan korota. Järjestelmän käyttäjämäärä väheni jonkin verran, mikä lisäsi osaltaan käyttäjäkohtaisia kustannuksia, mutta ei merkittävästi.

Toisena tunnuslukuna STTV seuraa lääninhallitusten ohjaukseen käytettävän alkoholihallinnon verkkopalvelun (ALPO-portaali) erilliskustannuksia. Portaalin perustamisvaiheen jälkeen sen ylläpitokustannukset ovat vakiintuneet ja ovat varsin edulliset suhteessa järjestelmän käyttöarvoon viranomaisohjauksen välineenä.

Taulukko 3 Alkoholitietojärjestelmän ja alkoholihallinnon verkkopalvelun yksikkökustannukset

	2006	2007	2008	Muutos-%
Lupien määrä	18 031	17 713	17 519	-1 %
Käsitellyt hallintoasiat (ALLU)	11 610	10 578	11 681	+10 %
Rekisterissä olevat tuotteet	36 931	40 840	44 912	+10 %
Asiakkuudet *	35 660	29 703	30 739	+3,5 %
Käyttäjät (STTV ja lääninhallitukset)	84,9	87,0	84,3	-3 %
Alkoholitietojärjestelmä (ALLU) kokonaiskustannukset / käyttäjä.	2 881 €	2 189 €	3 413 €	+56 %
Alkoholitietojärjestelmä (ALLU) kokonaiskustannukset/rekisteröity lupa	13,57 €	10,75 €	16,42 €	+ 53 %
Alkoholitietojärjestelmä (ALLU) kokonaiskustannukset / asiakkuus	6,86 €	6,41 €	9,36	+ 46
Alkoholitietojärjestelmän (ALLU) tuoterekisterin erilliskustannukset / rekisterissä oleva tuote	0,48 €	0,36 €	0,48 €	+33 %
Alkoholihallinnon verkkopalvelun (ALPO) erilliskustannukset / käyttäjä (aluetason ohjaus)	375 €	72 €	102 €	+42 %

* Henkilöt, yhtiöt ja yhteisöt, joilla on yksi tai useampi ALLU-järjestelmään kirjattu ja sillä hallinnoitu lupa

Taulukko 4: Alkoholitietojärjestelmän ja alkoholihallinnon verkkopalvelun kustannukset

	2004	2005	2006	2007	2008
Alkoholielinkeinorekisteri (ALLU) kokonaiskustann.					
- STTV	109 000 €	74 000 €	70 500 €	54 500 €	76 700 €
- Lääninhallitukset	128 000 €	186 200 €	174 100 €	135 900 €	210 900 €
- Yhteensä	237 000 €	260 200 €	244 600 €	190 400 e	287 600 €
Alkoholihallinnon verkkopalvelun (ALPO) erilliskustannukset	82 700 €	147 850 €	31 842 €	6 300 €	8 600 €

1.3.2 Alkoholihallinnon toiminnan tuottavuus

Alkoholihallinnon toiminnan tuottavuutta on tarkasteltu vertaamalla käsiteltyjen lupasi-asioiden määrää (sekä uudet luvat että vanhojen lupien muutokset) niihin käytettyihin henkilötyövuosiin. Uutena suoritteena tarkasteltiin myös elintarvikelain mukaisia hyväksymispäätöksiä (elintarvikehuoneistoksi hyväksyminen ja elintarvikelain mukaisen omavalvontasuunnitelman hyväksyminen). Vuoteen 2007 verrattuna tuottavuus parani kokonaisuutena arvioiden

jonkin verran. Käyttölupa-asioiden osalta tuottavuus oli hieman aikaisempaa parempi, tukkumyyntilupa-asioissa tuottavuus nousi selvästi edellisestä vuodesta ja oli myös korkeammalla tasolla kuin vuonna 2006. Valmistuslupien vuotuinen määrä on niin pieni, että tuottavuuteen suhdelukuun vaikuttaa paljon satunnaisvaihtelua, mutta se oli kahden aikaisemman vuoden väliltä.

Taulukko 5: Alkoholihallinnon lupasuoritteiden tuottavuus

	2006			2007			2008		
	kpl	htv	kpl/htv	kpl	htv	kpl/htv	kpl	htv	kpl/htv
Valmistuslupa-asiat, päätöksiä*	13	0,2	65	10	0,3	33	21	0,4	53
Tukkumyyntilupa-asiat, päätöksiä*	121	0,8	151	88	0,8	110	140	0,7	200
Käyttölupa-asiat, päätöksiä*	566	1,7	333	474	1,0	474	447	0,9	497
Elintarvikelain mukaisia päätöksiä**	61	0,13	508	115	0,25	442	170	0,3	548

* Uudet luvat ja lupamuutokset

** Elintarvikehuoneistoksi hyväksyminen ja elintarvikelain mukaisen omavalvontasuunnitelman hyväksyminen

1.3.3 Alkoholihallinnon maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Alkoholihallinnon suoritteiden kustannusvastaavuus jäi täyden kustannusvastaavuuden tavoitteesta: kustannusvastaavuus oli 86 %. Alkoholijuomien valmistuksen, tukkumyynnin ja teollisen käytön lupahallinto oli edelleen alijäämäistä (alijäämä 139 000 euroa, kustannusvastaavuus 48 %), mutta pysyi edellisenä vuonna

saavutetulla tasolla. STTV:n perimien valvontamaksujen kohdalla kustannusvastaavuus toteutui hyvin (99 %). Alijäämäisen toiminnan osuus koko alkoholihallinnon maksullisesta toiminnasta on kuitenkin suhteellisen pieni: lupahallinto tuotti noin 14 % tulokertymästä.

Taulukko 6: Alkoholihallinnon suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma

Alkoholihallinnon maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	Tilinpäätös 2006	Tilinpäätös 2007	Tilinpäätös 2008
TUOTOT			
maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	788	872	908
- maksullisen toiminnan muut tuotot	2	2	2
tuotot yhteensä	790	874	910
KUSTANNUKSET			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0
- henkilöstökustannukset	362	359	426
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	110	61	94
- muut erilliskustannukset	146	143	134
erilliskustannukset yhteensä	617	564	655
KÄYTTÖJÄÄMÄ	173	310	254
	22 %	36 %	28 %
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0
- poistot	9	7	8
- korot	0	0	1
- muut yhteiskustannukset	340	297	392
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	350	305	401
Kokonaiskustannukset yhteensä	967	869	1 056
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-177	5	-146
Kustannusvastaavuus-%	82 %	101 %	86 %

KEMIKAALIEN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.3.4 Kemikaalihallinnon toiminnan taloudellisuus

Kemikaalien aiheuttamien haittojen ehkäisemisen tulosalueella työskenteli päätoimisesti 38 virkamiestä, joista kaksi oli määräaikaisessa virkasuhteessa sosiaali- ja terveysministeriön hankerahoituksella. Tulosalueen kokonaiskus-

tannukset olivat 3 096 000 euroa, josta 74 900 euroa rahoitettiin sosiaali- ja terveysministeriön terveysvalvonnan määrärahasta momentilta 33.70.21 myöntämällä hankerahoituksella.

1.3.5 Kemikaalihallinnon toiminnan tuottavuus

Kemikaalihallinnon tuottavuutta on tarkasteltu vertaamalla valmistuneiden biosidi- ja torjunta-ainelausuntojen sekä tarkastettujen kemikaali-ilmoitusten määrää käytettyihin henkilötyövuosiin. Tunnukselu on toimiva kemikaali-ilmoitusten käsittelyn osalta, koska suoritteiden määrä on niin suuri, että niiden vaatiman työmäärän erot tasoittuvat vuoden aikana. Vuonna 2008 tuottavuus pysyi edellisen vuoden tasolla. Biosidi- ja torjunta-ainelausuntojen tuottavuus-

den vertailtavuutta heikentää se, että lausuntojen vaatima työ määrä vaihtelee suuresti hake muksen laadun ja käsittelyyn tarvittavien lisäselvitysten määrän mukaan. Vuotuinen suorite määrä on näissä asioissa niin pieni, ettei vaihtelu tasoitu kokonaismäärän puitteissa. Vuonna 2007 alkoi biosidisten torjunta-ainevalmisteiden käsittelyn tuottavuuden seuranta, jossa tuottavuusmittaus vaikuttaisi antavan tasaisempia tuloksia.

Taulukko 7: Kemikaali-ilmoitusten käsittelyn tuottavuus

	2006 kpl	2006 htv	2006 kpl/htv	2007 kpl	2007 htv	2007 kpl/htv	2008 kpl	2008 htv	2008 kpl/htv
Tarkastettuja ilmoituksia	10 564	8,6	1 228	8 919	8,5	1 049	8 514	8,0	1 064

Taulukko 8: Biosidi- ja kasvinsuojeluainelausuntojen tuottavuus

	2006 kpl	2006 htv	2006 kpl/htv	2007 kpl	2007 htv	2007 kpl/htv	2008 kpl	2008 htv	2008 kpl/htv
Kiinnittymisenestoaineet	1	0,1	10,0	4	0,3	13,3	1	0,1	10,0
Suojauskemikaalit	9	0,7	12,9	5	0,3	16,7	4	0,1	40,0
Biosidiset torj.valmisteet				33	1,0	33,0	16	0,6	26,7
Kasvinsuojeluaineet	29	2,7	10,7	16	1,7	9,4	17	1,3	13,1

1.3.6 Kemikaalihallinnon maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Kemikaalihallinnon maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus toteutui keskimäärin tavoitteen mukaisesti (102 %, ylijäämä 25 000 euroa), mutta nettobudjetoidun ja bruttobudjetoidun toiminnan välillä oli huomattavasti eroa. Edellisiin vuosiin verrattuna kustannusvastaavuus laski jonkin verran. Nettobudjetoidun kemikaalien tuoterekisterin toiminta oli kustannusvastaavuudeltaan ylijäämäistä (120 %), mutta laski hieman edellisestä vuodesta. Kemikaali-

tuoterekisteriä lukuun ottamatta muun kemikaalihallinnon kustannusvastaavuus on ollut varsin heikko, minkä vuoksi STTV:n maksullisten kemikaalitehtävien kustannusvastaavuus on ollut erityisen tarkkailun kohteena useita vuosia. Vuonna 2006 myös muiden kuin kemikaali-tuoterekisterin suoritteiden kustannusvastaavuus käytännössä saavutettiin (99 %), mutta kertomusvuonna se jäi samalle tasolle kuin edellisenäkin vuotena (58 %, alijäämä 124 000

euroa). Näiden kemikaalisuoritteiden tuotot kattavat niiden aiheuttamat erilliskustannukset, mutta eivät niiden osuutta yhteiskustannuksista.

Biosidien riskinarviointi oli edelleen alijäämäistä. Riskinarviointit ovat pitkäkestoisia projekteja, ja niistä kertyvien maksujen kohdentaminen samalle vuodelle työhön käytetyn ajan kanssa on osoittautunut vaikeaksi. Tästä syystä erityisesti tehoaineiden EU-riskinarviointien ja niitä koskevien lausuntojen kustannusvastaavuutta tulisi tarkastella kokonaisuutena pidemmällä aikavälillä. Myös vuonna 2007 voimaan tulleen maksujen tarkistuksen vaikuttaa viiveellä sitä myöten, kun arviointia valmistuu. Biosidituotot kasvoivat hieman edellisestä vuodesta, mutta

jäivät merkittävästi budjetoidusta, mikä johtui siitä, että biosiditehoaineita oli arvioitavana ennakoitua vähemmän.

Olellainen tekijä on myös se, että riskinarviointien ja lausuntojen laadun varmistamiseksi arviointityö vaatii enemmän aikaa kuin toiminnanharjoittajilta voidaan kohtuudella laskuttaa. STTV:n kemikaalisuoritteiden maksut perustuvat yhteistyössä SYKE:n ja Eviran kanssa valmisteltuihin maksuasetuksiin, joissa otetaan huomioon myös muiden EU-maiden perimien maksujen taso sekä toiminnanharjoittajien toimintaedellytysten näkökulma.

Taulukko 9: Kemikaalien tuoterekisterin kustannusvastaavuuslaskelma

Nettobudjetoidun kemikaalien tuoterekisterin maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	Tilinpäätös 2006	Tilinpäätös 2007	Tilinpäätös 2008
TUOTOT			
maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	792	891	911
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
tuotot yhteensä	792	891	911
KUSTANNUKSET			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0
- henkilöstökustannukset	339	332	353
- vuokrat	48	49	51
- palvelujen ostot	101	113	108
- muut erilliskustannukset	104	115	116
erilliskustannukset yhteensä	592	609	628
KÄYTTÖJÄÄMÄ	200	283	283
	25 %	32 %	31 %
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	86	76	124
- poistot	3	0	3
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	7	5	6
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	95	82	134
Kokonaiskustannukset yhteensä	687	690	762
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	105	201	149
Kustannusvastaavuus-%	115 %	129 %	120 %

Taulukko 10: Muun kemikaalihallinnon kustannusvastaavuuslaskelma

**Kemikaalihallinnon maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)
ilman nettobudjetoidun kemikaalien tuoterekisterin suoritteita**

	Tilinpäätös 2006	Tilinpäätös 2007	Tilinpäätös 2008
TUOTOT			
maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	365	115	172
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
tuotot yhteensä	365	115	172
KUSTANNUKSET			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0
- henkilöstökustannukset	175	103	150
- vuokrat	0	0	0
- palvelujen ostot	0	0	0
- muut erilliskustannukset	46	23	28
erilliskustannukset yhteensä	222	127	178
KÄYTTÖJÄÄMÄ	144	-11	-6
	39 %	-10 %	-4 %
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0
- poistot	4	2	2
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	142	70	115
osuus yhteiskustannuksista yhteensä	146	72	118
Kokonaiskustannukset yhteensä	368	199	296
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-3	-84	-124
Kustannusvastaavuus-%	99 %	58 %	58 %

TUPAKAN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.3.7 Tupakkavalvonnan toiminnan taloudellisuus, tuottavuus ja kannattavuus

Tupakan aiheuttamien haittojen ehkäisemisen tulosalueella työskenteli päätoimisesti kaksi virkamiestä sekä yksi määräaikainen suunnittelija kahden kuukauden ajan hankerahoituksella. Tulosalueen kokonaiskustannukset olivat 245 000 euroa, josta 6 200 euroa rahoitettiin sosiaali- ja terveysministeriön terveyden edistämisen määrärahasta momentilta 33.53.50 myöntämällä hankerahoituksella.

Tupakkalain noudattamisen valvonta on luonteeltaan asiantuntija- ja viranomaisyhteistyötä, jossa valmistuu hyvin vähän lukumääräisesti mitattavia suoritteita. Suoritteiden vaatima työ-

määrä vaihtelee voimakkaasti asian laadun ja sen vaatimien lisäselvitysten määrän mukaan. Tämän vuoksi toiminnan tuottavuutta ei ole mitattu tunnuslukujen avulla.

STTV:n tupakkavalvonnan ainoat maksulliset suoritteet ovat tupakkatuotteen testauslaboratorion hyväksyminen tai toisessa EU-jäsenvaltiossa sijaitsevan testauslaboratorion tunnistaminen ilman eri päätöstä hyväksytyksi testauslaboratorioksi sekä todistus tupakkatuotteen markkinoilla olostä. Näitä suoritteita ei kertynyt lainkaan vuonna 2008.

ELINYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYDEN JA TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

1.3.8 Tulosalueen toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Elinympäristön terveellisyys ja turvallisuuden varmistamisen tulosalueella työskenteli päätoimisesti kahdeksan henkilöä. Tulosalueen kokonaiskustannukset olivat 616 000 euroa, joista 392 000 euroa kohdistui terveydensuojelulain mukaisiin tehtäviin ja 224 000 euroa geeniteknikkalain mukaiseen valvontaan.

Terveydensuojelulain mukaiset tehtävät ovat luonteeltaan asiantuntija- ja viranomaisyhteistyötä, jossa valmistuu hyvin vähän lukumääräisesti mitattavia suoritteita. Suoritteiden vaatima työmäärä vaihtelee voimakkaasti asian laadun ja sen vaatimien lisäselvitysten määrän mukaan. Tämän vuoksi toiminnan tuottavuutta ei ole mitattu tunnuslukujen avulla. Tuottavuuden mittaamista kehitetään osana TUOMI-hanketta.

Geenitekniikkalain mukaisen valvonnan osalta tuottavuutta seurataan tehtyjen tarkastusten ja muiden valvontatapahtumien ja niihin käytetyn työajan perusteella. Vuonna 2008 tarkastusten määrä väheni siitä huolimatta, että niihin käytetty työaika kasvoi. Yhtenä syynä tähän oli yhden tarkastuksen yhteydessä ilmenneen onnettomuustilanteen selvittely, joka lisäsi tarkastukseen käytettyä työaika. Yhtä valvontatapahtumaa kohden valvottiin jokseenkin yhtä suuri määrä ilmoituksia kuin aikaisemmin (1,4 tarkastettua ilmoitusta / valvontatapahtuma 2008, 1,5 vuonna 2007 ja 1,6 vuonna 2006). Vuonna 2005 käyttöön otettu ilmoitusten valvonta ns. kirjallisessa menettelyssä on lisännyt tuottavuutta. Kirjallisen menettelyn osuus valvontatapahtumista oli 20 %.

Taulukko 11: Geenitekniikkalain mukaisten tarkastusten tuottavuus

	2006 kpl	2006 htv	2006 kpl/htv	2007* kpl	2007 htv	2007* kpl/htv	2008 kpl	2008 htv	2008 kpl/htv
Valvontatapahtumat (tarkastuskäynnit ja kirjallinen menettely)	83	0,44	189	69	0,67	103	47	1,26	37

* Vuoden 2007 suoritteiden lukumäärä oikaistu: vuoden 2007 toimintakertomuksessa vertailulukuna oli erheellisesti käytetty valvontatapahtumissa tarkastettujen ilmoitusten lukumäärää tapahtumien lukumäärän sijasta

1.3.9 Tulosalueen maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden varmistamisen tulosalueen maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet ovat geenitekniikkalain mukaiset tarkastukset sekä terveydensuojelulakiin perustuvan vesihygienisen osaamistestauksen testaajahyväksyminen ja osaamistestaustodistus, joiden antaminen alkoi vuoden 2007 alussa. Osaamistestaustodistusten määrä kasvoi edellisvuodesta huomattavasti ja niistä kertynyt tuotto oli 119 550 euroa. Suoritteiden hinnoittelussa oli otettu huomioon osaamistestausta varten perustetun tietojärjestelmän (OS-TI) investointien kuoletus noin viidessä vuodessa, mutta ennakoitua suuremman suoritemää-

rän vuoksi kuoletusaika tulee olemaan arvioitua lyhyempi.

Geenitekniikkalain mukaisten tarkastusten maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella 270/2007. Tarkastusten tuotot olivat 16 250 euroa. Kustannusvastaavuuteen vaikuttaa muun muassa se, että tarkastusmaksuja koskeva valtioneuvoston asetus ei noudata täyden kustannusvastaavuuden periaatetta, vaan osaa tarkastustoiminnan kuluista (mm. matkakulut sekä laskutuskaton ylittävät valmistelu- ja jälkityöt) ei peritä toiminnanharjoittajilta.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

Vuotta 2008 koskevassa tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumista on toimintakertomuksessa arvioitu sosiaali- ja terveysministeriön valmisteluohjeen mukaisella asteikolla 1-5, jossa 5 = tulostavoite on saavutettu

ja ylitetty huomattavasti, 4 = tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti, 3 = tulostavoite on toteutunut lähes tavoitteen mukaisesti, 2 = tulostavoite on osittain toteutunut ja 1 = tulostavoitetta ei ole saavutettu toimintavuonna.

ALKOHOLIN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.4.1 Alkoholihallinnon suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Päihtyneille anniskelun ja alaikäisille myynnin ehkäiseminen

Tulossopimuksessa asetettuna tavoitteena oli, että alkoholilupahallinto ja -valvonta sekä paikalliset toimijat ehkäisevät tehokkaasti päihtyneille anniskelua ja alaikäisille myyntiä. STTV ohjaa alkoholivalvontaa kohdennettavaksi riskinarvioinnin perusteella ja painotettavaksi etukäteisvalvontaan. Lapsia ja nuoria sekä päihtyneitä koskevien alkoholilain myyntikieltojen valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Alkoholihallinnon keskeinen tavoite on tehokas ikäraja- ja alaikäisille välittämiseen puuttuminen mm. viranomaisyhteistyön keinoin. Lupaviranomaisia ohjataan kiinnittämään erityistä huomiota alkoholilain rajoittaviin säännöksiin, kun anniskelulupia haetaan lapsille ja nuorille tarkoitettujen tilojen ja tilaisuuksien yhteyteen. Anniskelun valvonnassa on painopistealueeksi asetettu päihtyneille anniskelun vähentäminen. Tarkastuskäynnillä tulee ensisijaisesti kiinnittää huomiota anniskelun valvonnallisiin seikkoihin.

Lääninhallitukset ovat noudattaneet sanktioinnissa vakiintunutta linjaa. STTV ohjasi lääninhallituksia käyttämään luvanhaltijoiden ohjauksessa rikkomustapauksissa pääsääntöisesti kirjallista menettelyä valvonnan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Seurannassa todettiin, että sanktiointilinjaa oli tiukennettu päihtyneitä koskevien säännösten rikkomisesta. Ikäraja- ja alaikäisille välittämiseen puuttumisesta todettiin rikkomusten jonkin verran vähentyneen, mikä voitaneen tulkita merkiksi toiminnanharjoittajien omavalvonnan tehostumisesta. Valvonnan suunnittelussa lääninhallitukset ovat STTV:n ohjauksessa tehostaneet alkoholitietojärjestelmien käyttöä siten, että valvonta on kohdistettu riskinarvioinnin perusteella. Valvontatiedon jakamisessa poliisin ja lupaviranomais-

ten kesken hyödynnetään sähköistä tarkastusilmoitusta. STTV uusi luvanhaltijoille suunnatut alkoholijuomien anniskelua ja vähittäismyyntiä koskevat oppaat.

STTV osallistui koulutuksiin, joilla elinkeinon omavalvontaa tehostetaan yhteistyössä lääninhallitusten ja elinkeinoyhteistyöjärjestöjen kanssa. STTV:n edustaja oli mukana Päivittäistavara-kauppajärjestöjen (PTY) työssä laatimassa alkoholijuomien ja muiden ikäraja- ja alaikäisille välittämiseen puuttumisen toimenpiteiden myynnin omavalvonnan toimenpiteiden ohjelmaa, joka ohjaa myymälöitä kysymään jatkossa kaikilta alle 23-vuotiailta vaikuttavilta henkilöiltä henkilöllisyystodistukset, kun he ostavat 18 vuoden ikää edellyttäviä tuotteita.

Koulujen päättäjävaiheella 26.–31.5.2008 STTV ja lääninhallitukset järjestivät tehovalvontaa yhteistyössä poliisin kanssa. Valvonnan aikana puututtiin tehostetusti alaikäisten alkoholijuomien ja alaikäisille välittämiseen sekä alkoholilain välittämiseen ja hallussa pitämiseen sekä alkoholilain välittämiseen ja hallussa pitämiseen sekä alkoholilain välittämiseen ja hallussa pitämiseen sekä alkoholilain välittämiseen ja hallussa pitämiseen. Valvonnan tavoitteena oli ohjata vähittäismyyjiä entistä vastuullisempaan alkoholilain ja tupakan myymiseen sekä muistuttaa aikuisia siitä, että päihtyneiden välittämisen alaikäisille on laitonta ja vastuutonta toimintaa.

Pääkaupunkiseudulla valvonnan suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuivat viranomaisten lisäksi Helsingin kaupungin Puutu Nyt! ja Vantaan kaupungin Vantaa Välittää -hankkeet, joiden tavoitteena on nuorten päihdehaittojen vähentäminen.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4.

Taulukko 12: Päihtyneistä asiakkaista aiheutuneet seuraamukset anniskelun valvonnassa

Lääni	Tarkastusepäkohtana havainnot: päihtyneille anniskelu tai päihtyneiden oleskelu			Luvan peruutus määräajaksi tai pysyvästi			Varoitus tai kirjallinen huomautus		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Etelä-Suomi	152	168	197	5	4	15	32	49	88
Länsi-Suomi	152	204	247	7	11	10	54	64	101
Itä-Suomi	61	46	66	5	4	2	39	25	23
Oulu	15	10	4	0	0	2	3	3	1
Lappi	12	19	17	1	2	1	5	6	8
Yhteensä	392	447	531	18	21	30	133	147	221

Taulukko 13: Ikärajarikkomukset lääninhallitusten tekemissä anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkojen tarkastuksissa

	2006	2007	2008
Tarkastuksia	6 146	7 351	7 292
Hallinnon havaitsemat rikkomukset ikäraja-valvonnassa	48	62	52
Rikkomuksia suhteessa tarkastuksiin, %	0,8	0,8	0,7

Taulukko 14: Seuraamukset ikärajarikkomustapauksissa

Lääni	Anniskelu						Vähittäismyynti					
	Luvan peruutus ma. tai pysyvästi			Muut (varoitus tai kirj. huomautus)			Luvan peruutus ma. tai pysyvästi			Muut (varoitus tai kirj. huomautus)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Etelä-Suomi	12	12	11	4	9	3	1	2	7	6		
Länsi-Suomi	6	5	9		10		1	4	2	3		2
Itä-Suomi	9	3	6	1	2	1	2	3	2		2	2
Oulu	1	1	4	1	1		1		2			
Lappi		4	1		3			1				
Yhteensä	28	25	31	6	25	4	5	10	13	9	2	4

Alkoholihallinnon ohjauksen käytännöt vastaavat lääninhallitusten tarpeisiin

STTV ohjaa alkoholihallinnon toimintoja ja palveluita ja käyttää ohjauksessaan mm. Alkoholihallinnon valtakunnallista toimintasuunnitelmaa (aValtsu), joka koskee sekä alkoholijuomien anniskelun että vähittäismyyntien valvontaa, ja alkoholihallinnon verkkopalvelun ALPO-portaalia yhteistyössä lääninhallitusten kanssa.

STTV:n alkoholihallinnon ohjaustehtäviin kuuluvat lupaviranomaisten informaatio-ohjaus, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön koordinaatio

sekä alkoholilainsäädännön soveltamiseen liittyvät luvanhaltijoiden ohjaustehtävät. Alkoholihallinnon valtakunnalliseen toimintasuunnitelmaan (aValtsu) on koottu alkoholihallinnon ohjausprosessin keskeiset sisällöt ja lupaviranomaisten vertailukehittämisen sekä itsearviointin mittarit.

Seurantamittariksi määritetty lääninhallituksia koskeva asiakastytyväisyyskysely päätettiin siirtää vuodelle 2009 STTV:n ja Terveystieteiden

lon oikeusturvakeskuksen (TEO) yhdistymisvalmistelujen priorisoinnin sekä keskusvirastouudistuksen ja aloitetun aluehallinnon ALKU-hankkeen tuottaman uuden tilanteen vuoksi.

STTV ja lääninhallitusten alkoholihallinnon tuloryhmäpäälliköt päivittivät yhdessä Alkoholihallinnon valtakunnallista toimintasuunnitelmaa. Alkoholihallinnon neuvottelupäivillä Maarian-

haminassa 7.–8.5.2008 läänien ja STTV:n edustajien yhteisillä ryhmätöillä kartoitettiin alkoholihallinnon toimijoiden käsityksiä hallinnolle annetusta ohjauksesta. Lääninhallitusten antama palaute on otettu huomioon ohjauksen kehittämisessä ja toiminnan suunnittelussa.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 2.

Taulukko 15: Alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin valvonnassa tehdyt tarkastukset

	2006	2007	2008
Tarkastusten määrä	6 164	7 351	7 292
Havaittujen epäkohtien määrä	5 525	6 499	6 167
Tarkastuksella todettiin omavalvontasuunnitelman puuttuvan	737	912	661
Selvitys vastaavan hoitajan pätevyydestä puutteellinen (anniskelu)	1009	1086	979
Henkilökunta- ja aluerajausuunnitelmat puuttuneet (anniskelu)	1 380	1 821	1 719
Päihtyneitä anniskelupaikassa	392	447	531
Kuititta anniskelu	222	238	250
Epäkohtia suhteessa tarkastuksiin	90 %	88 %	85 %
Tarkastuksia suhteessa tarkastuskohteisiin (pois lukien tilap. luvat)	40 %	49 %	49 %
Jatkoaikaravintoloihin tehdyt tarkastukset	875	862	911
- tarkastusprosentti	65 %	71 %	77 %

Alkoholilupa-asiat

STTV on alkoholijuomien, väkiviinan ja alkoholivalmisteiden valmistuksen, tukkumyynnin, maahantuonnin ja verottoman käytön lupaviranomainen. Lisäksi STTV:lle kuuluu alkoholijuomien myynnin valvonta kansainvälisessä liikenteessä olevissa suomalaisissa kulkuneuvoissa. Lupapäätösten määrää seurataan alkoholitietojärjestelmän avulla. Uusien lupien määrä kasvoi merkittävästi edellisten vuosien tasosta, erityisesti alkoholin teollisen käytön lupia haettiin aikaisempaa enemmän. Alkoholin valmistus- ja varastointipaikkojen hyväksyminen elintarvikehuoneistoiksi eteni suunnitelman mukaisesti, mikä näkyi hyväksymispäätösten ja

hyväksytyjen omavalvontasuunnitelmien määrän kasvuna. Luvanhaltijoiden tarkastusten määrä väheni jonkin verran, mutta tarkastustiheys suhteessa tarkastuskohteisiin pysyi kuitenkin aikaisemmalla tasolla (7 %).

Tulossopimuksessa vuodelle 2008 ei ollut asetettu tavoitteita keskeisimpien suoritteiden määrälle, koska virastossa oli aloitettu suoritteiden raportoinnin kokonaisuudistus osana hallinnon alan TUOMI-projektia yhdessä Tilastokeskuksen kanssa. Uudistushanke jatkuu vuonna 2009.

Taulukko 16: Alkoholilupahallintoon liittyviä käsittelylukuja

	2006	2007	2008
Uudet luvat	136	117	177
- valmistusluvut	2	4	9
- tukkumyyntiluvat	49	42	53
- maahantuontiluvat	-	3	2
- käyttöluvut	85	68	113
Lupamuutokset	564	458	433
- valmistusluvun muutoksia	11	6	12
- tukkumyyntiluvan muutoksia	72	46	87
- käyttöluvun muutoksia	481	406	334
Luvan peruutukset	81	222	183
- valmistuslupia peruutettu	3	7	4
- tukkumyyntilupia peruutettu	10	14	24
- maahantuontilupia peruutettu	-	-	-
- käyttölupia peruutettu	68	201	155
Elintarvikehuoneiston hyväksymistä koskevia päätöksiä	29	54	96
Elint.lain mukaisia omavalvontasuunnitelman hyväksymispäätöksiä	32	61	74
Maahantuonti-ilmoitukset	34	28	27
Verotonta varastoa koskevia päätöksiä	31	31	36
- verottoman varaston hyväksyminen	17	20	26
- verottoman varaston hyväksymisiä peruutettu	14	11	10
Tarkastuskäynnit (tuotevalvonta, valmistus, varastointi)	214	182	175
Bioetanolitarkastukset	7	4	4
Viinialkoholia koskevat sertifikaatit	13	-	-
Kansainvälisessä liikenteessä olevien suomalaisten kulkuneuvojen alkoholimyynnin valvonnan suoritteita	21	19	23
Sanktioita	58	54	70

Taulukko 17: Luvanhaltijoiden vastuullisen toiminnan varmistamisen tunnuslukuja (valmistus, tukkumyynti ja käyttö)

	2006	2007	2008
Toimitustietojen rivimäärä	12 549 311	13 039 581	13 714 973
Tullihallitukselle annetut lausunnot	47	33	60
Muille viranomaisille annetut lausunnot	12	15	11
Tarkastusten määrä	214	182	175
Havaittujen rikkomusten määrä	58	30	32
Rikkomuksia suhteessa tarkastuksiin	27 %	15 %	18 %
Tarkastuskohteiden määrä	2 786	2 680	2 590
Tarkastuksia suhteessa tarkastuskohteisiin	8 %	7 %	7 %

Alkoholimainonnan valvonta

Vuoden 2008 alusta tuli voimaan alkoholilain muutos (588/2007), joka kielsi alkoholijuomien paljousalennukset ja lyhytaikaisten tarjoushintojen ilmoittelun muualla kuin myyntipaikassa. Mainonnan valvonta painottui uusien säännösten noudattamisen valvontaan. Lisäksi STTV päivitti alkoholijuomien mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa koskevan ohjeen 6.3.2008. Paljousalennuksia koskevien säännösten virheellisestä soveltamisesta ja hintailmoittelurikkomuksista virasto antoi luvanhaltijoille yhteensä 22 ohjaavaa kirjettä. Kuluttajille annettiin myös useita vastauksia koskien oluen hinnoittelua kaupoissa. Muista mainontarikkomuksista STTV antoi viisi kieltopäätöstä ja 16 ohjaavaa kirjettä. Yhdessä tapauksessa kieltopäätös saatettiin hakemuksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

na. Pääkaupunkiseudun alkoholihallinnon neuvotteluryhmässä (PAN) ovat edustettuina lupa- ja poliisiviranomaisten lisäksi Etelä-Suomen lääninhallituksen ehkäisevä päihdetyö, Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit, Alko Oy sekä elinkeinoalan etujärjestöt.

Alkoholielinkeinoalojen neuvotteluryhmät

STTV:n yhteistyöfoorumina ja ohjauksen välineinä ovat sen perustamat toimialan neuvotteluelimet: Anniskeluasiain neuvotteluryhmä (ANE), Vähittäismyynnin neuvotteluryhmä (VÄNE) ja Alkoholijuomien tuotevalvonnan neuvotteluryhmä (ATE), joissa lupaviranomaisten lisäksi elinkeinoalan etujärjestöt ovat edustettui-

na. Pääkaupunkiseudun alkoholihallinnon neuvotteluryhmässä (PAN) ovat edustettuina lupa- ja poliisiviranomaisten lisäksi Etelä-Suomen lääninhallituksen ehkäisevä päihdetyö, Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit, Alko Oy sekä elinkeinoalan etujärjestöt.

Harmaan talouden torjunta alkoholielinkeinoissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus osallistui harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäisyyn yhteistyössä lääninhallitusten ja muiden viranomaisten kanssa. STTV vaihtoi verohallinnon kanssa tietoja alkoholielinkeinoissa toimivista yrityksistä. Verohallitus toimitti luvanhaltijoiden verovelkatiedot vuosineljänneksittäin, jotka tiedot STTV jalosti lääninhallituksille toimenpiteitä varten ja avusti lääninhallituksia luvanhaltijoiden taloudellisen

luotettavuuden selvittämisessä. Toimintavuonna rakennettiin suora sähköinen yhteys alkoholihallinnon tietojärjestelmästä verohallinnon järjestelmään, mikä mahdollistaa verovelkatietojen ajantasaisen selvittämisen alkoholilupahallinnossa ja -valvonnassa. STTV on myös osallistunut aktiivisesti Viranomaisyhteistyön kehittämissuunnitelman (Virke) toimintaan, mm. analyysityökalujen kehittämiseen.

Alkoholipitoisten aineiden laadun ja tuoteturvallisuuden varmistaminen

Alkoholin tuotevalvonnan yhtenä painopistealueena olivat edelleen nuorille suunnatut tuotteet.

STTV jatkoi valmistus- ja tukkumyyntiluvanhaltijoiden luotettavuusvalvontaa yhteistyössä tullin ja muiden harmaan talouden ehkäisyn toimijoiden kanssa. Alkoholimonopolin toiminnasta virasto raportoi komissiolle kaksi kertaa. Bioetanolivalvonta kohdistui pääasiassa yhteisön ulkopuolelta tuotuun etanoliin. Kotimaassa hyväksyttiin kaksi uutta valmistuspaikkaa.

Alkoholin tuotevalvonnan viranomaisyhteistyötä jatkettiin mm. maa- ja metsätalousministeriön

yhteydessä toimivan elintarvikeneuvottelukunnan työryhmissä sekä viini- ja alkoholijaostossa. STTV osallistui EU-komission alaisten tislattujen juomien komitean ja viini- ja alkoholiasioita käsittelevän komitean työhön. Käsiteltyä oli mm. molempien perusasetusten uudistus ja niiden toimeenpanoa koskevien komission asetusten laatiminen.

Alkoholin denaturointia koskevissa yhteisötason asioissa virasto teki yhteistyötä valtiovarainministeriön kanssa.

Taulukko 18: Alkoholipitoisten aineiden laatuun ja tuoteturvallisuuteen liittyviä tunnuslukuja

	2006	2007	2008
Tuotteiden määrä	36 931	40 840	44 912
Toimitettujen tuotteiden määrä	16 625	17 530	18 849
Uusien tuotteiden määrä	4 209	4 519	4 836
Tuoterekisteripäivitykset	7 229	9 499	13 228
Sertifikaatit	52	42	37
Ohjaavat toimenpiteet	241	260	254
Annetut lausunnot	36	55	50
Havaitut rikkomukset ja puutteellisuudet	6	5	9
Puutteellisuuksien osuus	2 %	2 %	4 %
Vastaanotettuja RASFF-ilmoituksia/ ilmoitus valmistajille tai maahantuojille	9/1	10/1	11/2
Yrityksiä luonnonmukaisen tuotannon valvonnassa	22	27	27
Markkinavalvontanäytteet	302	257	276

1.4.2 Alkoholihallinnon palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Lupahakemusten käsittelyajat

Lupahallinnon käsittelyajat pysyivät suunnilleen aikaisempien vuosien tasolla. Käsittelyajoille asetetut tulostavoitteet olivat huomattavasti tiukemmat eikä virasto saavuttanut niitä min-

kään lupatyypin osalta. Lähimpänä tavoitetta oli käyttöilupien käsittely, joka käsittää suurimman osan lupahallinnosta sekä suoritelmäärältään että työajan käytön perusteella.

Taulukko 19: Alkoholilupa-asioiden keskimääräiset käsittelyajat (pv)

	2006	2007	Tavoite 2008	2008
Valmistusluvut	54	104	40	102
Tukkumyyntiluvat	89	86	40	91
Käyttöluvut	21	14	15	20
Kaikki ratkaistut asiat	35	35		44

Muutoksenhaku alkoholihallinnon päätöksistä

STTV arvioi alkoholihallinnon lupa- ja sanktiopäätösten yhdenmukaisuutta ja laatua sekä ohjaustoimintansa onnistumista seuraamalla päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyä muutoksenhakuasteissa. Valitusprosentilla seurataan valitusten määrän kehitystä suhteessa lupahallinnon tekemien päätösten määrään.

Valitusten hylkäysprosentilla seurataan lupaviranomaisten ratkaisujen pysymistä muutoksenhakuasteissa muuttumattomina. Vuonna 2008 valitusprosentti pysyi jokseenkin ennallaan, mutta hallinto-oikeuksien ratkaisujen määrä kasvoi ja niistä lähes joka toisessa muutettiin valituksenalaista päätöstä.

Taulukko 20: Valitukset hallinto-oikeuksiin lääninhallitusten alkoholihallinnon päätöksistä

	2006	2007	2008	Muutos-%
Alkoholihallinnon päätöksiä	6 757	7 038	7 180	2,0 %
Valituksia	53	73	70	-4,1 %
Valitus-%	0,8	1,0	1,0	0,0 %
Hallinto-oikeuksien päätöksiä	34	24	51	112,5 %
Hylkäys-%	85,3	83,3	51,4	-38,3 %

Taulukko 21: KHO:n antamat päätökset valituksiin lääninhallitusten alkoholihallinnon päätöksistä

KHO:n ratkaisut vuonna 2008	Valitus hylättiin		HaO:n päätös kum ja pal.		HaO:n päätös kumottiin		Raukesi	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Valittajana luvanhaltija	4	7	1	0	0	1	0	0
Valittajana asukas				1				
Valittajana lääninhallitus	4	1	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	8	1	1	0	1	0	0

Alkoholielinkeinorekisteri ja sähköinen asiointi

STTV ylläpitää vastuullisena rekisterinpitäjänä alkoholielinkeinorekisteriä (ALLU). Alkoholielinkeinorekisteriä käytetään alkoholihallinnon lupa- ja valvonta-asioiden hoidossa sekä alkoholitilastoinnissa. Rekisteri on STTV:n ja lääninhallitusten yhteiskäytössä. Internetissä olevaa suppeampaa alkoholiluparekisteriä käyttävät mm. alkoholin tukkumyyjät, poliisi, verohallinto, tullit sekä palo- ja pelastusviranomaiset.

vuonna alkoholihallinnon sähköinen lausuntomenettely vakiintui saavutetulle aktiiviselle tasolle. Poliisiviranomaisten lausunnot alkoholihallintoasioissa hoidettiin yksinomaan sähköisellä lausuntopyyntömenettelyllä. Anniskeluravintoloiden neljännesvuosiraportoinnissa ja elintarvikeliikkeiden vuosi-ilmoituksissa sähköisen ilmoituksen käyttö lisääntyi edelleen ja käsittää jo noin puolet saapuvista ilmoituksista.

Sähköinen asiointi on lisääntynyt alkoholihallinnossa voimakkaasti viime vuosina. Kertomus-

Taulukko 22: Alkoholiluparekisterihaut internetissä organisaatioittain

	2006	2007	2008
Alkoholin tukkumyyjät	30 541	29 926	28 879
Verohallinto	251	258	216
Poliisihallinto	935	659	510
Lääninhallitukset	572	653	456
Muut	1 181	1 449	1477
Yhteensä	33 480	32 945	31 538

Taulukko 23: Sähköiset lausunnot alkoholihallinnolle

	2006	2007	2008
Poliisi	5 055	5 096	5073
Poliisin tarkastusilmoitukset	759	718	366
Seutukunta	71	60	49

Taulukko 24: Sähköiset valvontailmoitukset alkoholihallinnossa

	2006	2007	2008
Anniskeluravintoloiden sähköiset valvontailmoitukset			
-lkm (keskim./vuosineljännes)	3 955	4 453	5299
-osuus kaikista ilmoituksista	46,8 %	55,2 %	65,6
Elintarvikeliikkeiden sähköiset valvontailmoitukset			
-osuus kaikista ilmoituksista	20,0 %	49,6% *	73,7 *)

*) 5.2.2009 mennessä saapuneista

KEMIKAALIEN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.4.3 Kemikaalihallinnon suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Kemikaalilainsäädännön toimeenpanon edistäminen

Tulosopimuksessa asetettuna tavoitteena oli kemikaalilainsäädännön toimeenpanon edistäminen erityisesti REACH-neuvontapalvelun ja valvonnan ohjauksen kautta.

REACH-neuvontapalvelu

EY:n kemikaaliasetuksen (REACH-asetus) mukainen kansallinen neuvontapalvelu toimii puhelinpalvelun ja kotisivujen kautta. Neuvontapalvelua pitävät yllä STTV ja Suomen ympäristökeskus (SYKE). STTV:ssä neuvontapalveluun tuli vuonna 2008 runsaat 330 puhelua ja lähes 800 sähköpostikyselyä, joiden kysymyksistä noin puoleen vastasi STTV. Kysymysten määrä moninkertaistui ennen aineiden esirekisteröintiäajan loppumista (1.12.2008). Neuvontapalvelu jakoi yrityksille ajankohtaista tietoa REACH-asetuksen mukaisista velvoitteista pitämällä tiedotustilaisuuksia, lähettämällä tiedotteita yrityksille sekä osallistumalla messuille. STTV osallistui myös yrityksille tarkoitetun koulutuksen suunnitteluun yhteistyössä AEL:n ja TE-keskusten kanssa, julkaisi koulutusaineistoa sekä osallistui luennoijana koulutusorganisaatioiden järjestämään REACH-koulutukseen.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4,5.

Valtakunnallisen valvontaohjelman seuranta

STTV:n kemikaalivirkamiehet osallistuivat ympäristöterveydenhuollon kohde- ja valvontatietojärjestelmän (YHTI) kehitystyöhön. Varsinaisia valvontatietoja koskevan osuuden kehittäminen alkaa meneillään olevan sanastotyön jälkeen. YHTI-hankkeen hitaan etenemisen

vuoksi STTV aloitti viraston kotisivujen kautta toimivan kemikaalihallinnon valvontatietojen keruujärjestelmän suunnittelun ja toteuttamisen.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 3,5.

Kansallisen kemikaaliohjelman suositusten toimeenpano

STTV ja Työterveyslaitos käynnistivät yhteistyössä selvityksen siitä, onko Suomessa tällä hetkellä käytössä sellaisia aineita, joiden voidaan katsoa täyttävän kemikaaliohjelman suositusten kuvaamat kriteerit aineesta, jolle altistuminen työpaikalla on ongelma. STTV:n pyrkimyksenä on koota selvityksen kautta aineistoa, jonka perusteella voidaan kansallisesti harkita REACH-asetuksen mukaisen ehdotuksen laatimista ko. aineiden rajoittamisesta tai asettamisesta luvanvaraiseksi (REACH-asetuksen liitteen XV mukainen asiakirja-aineisto).

Kansallisessa kemikaaliohjelmassa suositetaan kiinnitettävän huomiota nanoteknologiaan ja nanomateriaalien terveys- ja ympäristönäkökohtiin. STTV:n edustaja on ollut mukana REACH:n toimivaltaisten viranomaisten nanomateriaali-alatyöryhmässä selvittämässä, kuinka nanomuotoiset aineet voitaisiin ottaa huomioon REACH-asetuksessa ja sen toimeenpanossa. STTV:n edustaja on ollut mukana myös OECD:n teollisesti valmistettujen nanomateriaalien työryhmässä, erityisesti seuraamassa testiohjeiden laatimista.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 2.

Muut kemikaalihallinnon suoritteet

STTV hoitaa kansallisten ja EY:n kemikaalisääntösten mukaisia tehoaineiden riskinarviointi- ja valmisteen hyväksymistehtäviä ja antaa niistä lausuntoja muille viranomaisille. Tulossopimuksessa vuodelle 2008 ei ollut asetettu tavoitteita keskeisimpien suoritteiden määrittelylle, koska virastossa oli aloitettu suoritteiden raportoinnin kokonaisuudistus osana hallinnonalan tuottavuusmittausprojektia yhdessä Tilastokeskuksen kanssa. Uudistushanke jat-

tuu vuonna 2009. Lukumäärätavoitteita on kuitenkin asetettu kemikaalihallinnon viranomaisten yhteisesti laatimissa vuotuisissa suunnitelmissa. STTV saavutti nämä tavoitteet suojauskemikaalien, kiinnittymisenestoaineiden ja biosidisten torjunta-aineiden kansallisen käsittelyn osalta, mutta jäi niistä hieman kasvin-suojeluaineiden kansallisen käsittelyn kohdalla. Tavoitteiden saavuttamiseen vaikutti käsittely-aineistojen riittävyys ja tehtävien priorisointi.

Taulukko 25: Kemikaalihallinnon keskeiset suoritteet

	2006	2007	Tavoite 2008	2008
Kasvinsuojeluaineiden kansallinen käsittely				
Kasvinsuojeluainevalmisteet	17	16	21	14
Käytön laajennus tms.	3	0	10	3
Lausunnot yhteensä	20	16	31	17
Suojauskemikaalien, kiinnittymisenestoaineiden ja biosidisten torjunta-aineiden (valmisteet) kansallinen käsittely				
Kiinnittymisenestovalmisteet, uudet	1	4	0	1
Suojauskemikaalit, uudet	9	5	3	4
Uudelleen hyväksyttävät/täydentävät lausunnot		4	-	-
Biosidiset torjunta-aineet, lausunnot ja päätökset	9	33	10-20	16
Lausunnot ja päätökset yhteensä	19	47	13-23	21
Uusien aineiden ilmoitusten käsittely				
STTV:lle tehdyt ilmoitukset (KemL 20 §, 744/1989)	2	1	1	1
Päätös ilmoituksesta ja yhteenveto ECB:lle	2	1	1	1
File leader -luokitus- ja merkintäehdotus ECB:lle	-	1	-	-
Riskinarvion tarkistus/laatiminen	1	1	4	4
Riskinarvio aineesta ECB:lle	1	-	4	4
RTP-päätös väliuotteelle (STMa 762/2002, liite III, B-kohta)	-	-	-	-
PORD-luvat (STMp 1642/1993, 8§ 1 mom 4-kohta)	8	8	1	1
SRD-luvat (STMp 1642/1993 8§ 1 mom 3-kohta)	-	-	-	-
Aineen luokitus- ja merkintäehdotuksen käsittely	60	-	-	-
GLP-tarkastukset ja -päätökset				
GLP-tarkastukset	2	2	2	1
GLP-päätökset	7	6	-	4
Kemikaalien markkinavalvonnan suoritteet				
Valvontaprojektit	1	-	2	2
Tarkastetut kemikaalit	694	70		641
- yrityksissä	112	53		190
- vähittäismyynnissä	582	17		451
Kemikaalien toiminnanharjoittajat	181	27		n.250
- valmistajat ja maahantuojat	21	12		46
- vähittäismyynnissä (eri valmistaja/maahantuojat)	160	15		n.200
Valvontayksiköiden osallistuminen	n. 20%	2 %		n. 10 %
Diarioidut lausunnot ja kirjeet	7	12		8
RAPEX-notifikaatiot (dir 2001/95/EY)	13	17		22
REACH-neuvontapalvelu				
Neuvontapalvelun kautta vastatut kysymykset (kirjalliset ja puhelut)	-	-	-	730

	2006	2007	Tavoite 2008	2008
Kemikaali-ilmoitukset tuoterekisteriin				
Tallennettuja ilmoituksia, joista	10 162	9 090	10 000	8 114
- uusia	5 140	5 080		4 551
- uusittuja	5 022	4 010		3 563
Poistuneita ilmoituksia	2 833	3 551		4 160
Tarkastettuja ilmoituksia	10 564	8 919		8 514
Palautettu korjattavaksi	2 576	1 918		1 685
Palautusprosentti	24 %	22 %		20 %
Rekisteriin hyväksytty	7 274	6 162		5 845
Vaaraton kemikaali	630	767		862
Kemikaali ei kuulu lain piiriin	84	72		122
Pyyntö aineen yksilöivän nimen salassapidosta	-	1		1
Kemikaali-info toiminnanharjoittajille tuoterekisteristä	1	2		2
- toiminnanharjoittajien määrä	850	900		850
EU-riskinarviointi				
Kasvinsuojeluaineet/STTV:n arvio valmis	4	1	0	0
Kasvinsuojeluaineet/Suomen kanta tehoaineen hyväksymisestä	21	24	-	50
Biosidit/STTV:n arvio valmis	4	2	7	2
Biosidit/Suomen kanta tehoaineen hyväksymisestä	2	7	-	17
Olemassa olevat aineet/STTV:n riskinvähennysstrategia valmis	2	2	2	2
Olemassa olevat aineet/ käsitellyt muiden jäsenmaiden riskinarviot	19	26	*)	*)
Olemassa olevat aineet/ käsitellyt muiden jäsenmaiden riskinvähennysstrategiat	21	32	*)	*)

*) EY:n uudesta REACH-asetuksesta johtuen uusia prioriteettilistoja ei enää vuonna 2008 annettu eikä aineita esitetty arvioitavaksi

Kemikaaleja koskevat lausunnot

Kasvinsuojeluaineet

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) tekee yhdessä STTV:n ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa vuosittaisen tavoiteohjelman valmistehakemusten käsittelemisestä, jonka mukaisesti STTV valmistele lausuntoja kasvinsuojeluainevalmisteiden terveysvaikutuksista. Toistaiseksi ohjelmassa on priorisoitu uusia valmisteita koskevien hakemusten käsittely. Kasvinsuojeluainerekisterissä on yhteensä 321 kasvinsuojeluainevalmistetta.

Biosidivalmisteet

Meneillään olevan biosidisäännösten siirtymäajan kuluessa arvioidaan EU-markkinoilla olevien biosiditehoaineiden riskit ja päätetään niiden hyväksymisestä. Siirtymäajan jatkamista vuodesta 2010 vuoteen 2014 valmistellaan. Hyväksyttyä tehoainetta sisältävien biosidivalmisteiden markkinoille saattamiselle on haettava vi-

ranomaisen hyväksymistä tehoaineen hyväksymispäätöksessä säädetyn määräajan kulussa (noin 2 vuotta). Siirtymäaikana EU-jäsenmaat voivat noudattaa biosidivalmisteita koskevia kansallisia säädöksiään.

Suomessa kansallisen sääntelyn piiriin siirtymäaikana kuuluvat suojauskemikaalit, kiinnittymisenestoaineet ja biosidiset torjunta-aineet. STTV on vastuuviranomainen hyväksymismenettelyissä, joka koskee hyönteismyrkkinä ja karkotteena käytettäviä biosidisia torjunta-aineita. Suojauskemikaalien, kiinnittymisenestoaineiden ja jyrjämyrkkujen hyväksymismenettelyistä vastaa SYKE, jolle STTV antaa lausuntoja valmisteiden terveysvaikutuksista sekä palo- ja räjähdysvaaraa aiheuttavista ominaisuuksista. STTV antoi lausunnot kaikista vireillä olleista hakemuksista, joiden tietoaineisto oli riittävä käsittelyä varten. Hyväksyttyjä biosidisia torjunta-aineita on rekisterissä yhteensä 154 valmistetta.

Kemikaalien valvonnan suoritteet

REACH-asetuksen johdosta tehty kemikaalilain muutos (491/2008) tuli voimaan 21.7.2008. Lakimuutoksen johdosta päivitetty kemikaalilain valtakunnallinen valvontaohjelma julkaistiin STTV:n kotisivuilla ja siitä tiedotettiin lääneille ja kunnille. Kemikaalilain valvontaohjelman puitteissa kuntien valvonta kohdistui vapaa-ajan kemikaaleihin STTV:n antamien erillisohjeiden mukaisesti. Valvontahankkeeseen liittyen virastolle palautettiin 451 tarkastuslomaketta vähittäismyynnissä olevista kemikaaleista, joissa oli havaittu puutteita. Tarkastusluvut tarkentuvat lääninhallitusten raporttien valmistuttua. Tavoitteena oli myös toteuttaa yhteispohjoismainen valvontahanke, jossa erityistä huomiota kiinnitettäisiin allaskemikaalien valvontaan, mutta sen toteutus muissa maissa paitsi Suomessa siirtyi vuodelle 2009.

EY:n valvontaviranomaisten yhteistä biosideihin kohdistuvaa Eurobiocides-valvontahanketta varten STTV valmisteli yhteistyössä SYKEN kanssa suomenkielisen valvontaohjeen ja tarkastuslomakkeet sekä järjesti toukokuussa 2008 tarkastajille koulutustilaisuuden, johon osallistui 17 läänien ja kuntien tarkastajaa. EuroBiocides-hankkeen aikana tarkastettiin 84 valmistetta 19 yrityksessä. Virasto ei kyennyt resurssien puutteen vuoksi tekemään tavoitteena ollutta selvitystä sellaisista markkinoilla olevista biosiditehoaineista, joita ei ole ilmoitettu EU-komissiolle markkinoilla oleviksi biosiditehoaineiksi ja joiden piti poistua EU-markkinoilta 1.9.2006 mennessä.

EU-tehtävien suoritteet

Kasvinsuojeluaineet

Kasvinsuojeluainedirektiivin 91/414/ETY mukaisesti vuonna 1993 markkinoilla olleista tehoaineista valmistellaan riskinarvio komission työohjelmaa noudattaen. Komission tavoitteena on ollut viedä arviointiohjelma päätökseen vuonna 2008, mutta työ on viivästynyt. Suomen vastuulla olleista riskinarvioista jäsenmaat äänestivät vuonna 2008 kieltopäätöksen kahdesta tehoaineesta ja yhdestä hyväksymispäätöksen. STTV valmisteli yhden tehoaineen riskinarvion täydentävän arvion, jonka jälkeen hakija ilmoitti lopettavansa kyseisen kasvinsuojelutehoaineen markkinoinnin maailmanlaajuisesti. Lisäksi STTV käsitteli kolmen tehoaineen riskinarvion

STTV:lle siirtyi Kuluttajavirastolta 22 ilmoitusta EU:n markkinoilla olevasta vaaralliseksi luokitellusta kemikaalista (Rapex-ilmoitus). Kyseisiä kemikaaleja ei havaittu Suomen markkinoilla.

STTV toteutti projektin, jossa puututtiin markkinoilla oleviin virheellisesti merkittyihin pesuainevalmisteisiin ja ohjattiin yrityksiä merkitsemään tuotteet kemikaalilainsäädännön mukaisesti.

STTV:n edustajat toimivat luennoitsijana lääninhallitusten järjestämässä kolmessa koulutustilaisuudessa, joissa käsiteltiin mm. kemikaalien luokitusta ja merkintöjä, valvontaohjelmaa sekä REACH-asetusta ja CLP-asetusluonnosta. Kunnan valvontaviranomaisille valmisteltiin ohje kemikaalilainsäädännön mukaisesta hyväksyttävästä etiketistä. Tavoitteena ollut käyttöturvallisuustiedotteiden laatimis- ja tarkastusohjetta ei pystytty resurssipulan vuoksi viimeistelemään REACH-asetuksen mukaiseksi.

STTV:n edustajat osallistuivat REACH-asetuksen mukaisen valvontafoorumin kokouksiin sekä sen työryhmiin. Lisäksi osallistuttiin EU-maiden (CLEEN-verkosto) ja pohjoismaiden valvontaviranomaisten kokouksiin sekä pohjoismaiseen REACH-valvontaseminaariin.

saadut kommentit. Jäsenmaat äänestävät kolmen Suomessa arvioidun tehoaineen hyväksyttävyydestä vuonna 2009. Virasto pystyi kohdistamaan voimavarojaan ainoastaan yhden toisen jäsenmaan valmistelema riskinarvion kommentointiin.

Biosidit

Biosididirektiivin 98/8/EY mukaisesti vuonna 2000 markkinoilla olleista tehoaineista valmistellaan riskinarvio komission nelivaiheisen työohjelman mukaisesti. Suomessa toimivaltaiset viranomaiset ovat STTV ja SYKE. Vuonna 2008 käynnistyi ohjelman neljäs vaihe, joskin samanaikaisesti käsittelyssä on edelleen aikai-

sempien vaiheiden tehoaineita. Suomen vastuulle kuuluvista aineista kahden tehoaineen riskinarviot valmistuivat ja niiden viimeistely päätöksentekoa varten jatkuu. Ohjelman toisessa vaiheessa Suomen vastuulle tuli vain yhden aineen riskinarviointi, joka on edennyt pitkälle STTV:ssä, mutta ympäristöriskinarviointiin liittyvien puutteiden vuoksi käsittelyä siirrettiin vuoteen 2009. Arviointiohjelman kolmannessa vaiheessa Suomessa arvioidaan kolmen biosiditehoaineen riskit neljän tietoaineiston perustella. Arvioiden valmistumisen määräaika oli vuoden 2008 loppupuolella, mutta henkilöresurssien riittämättömyyden ja osittain tutkimusaineistojen puutteiden vuoksi arvioiden valmistuminen viivästyy. Biosidien riskinarviointiohjelman neljännessä vaiheessa Suomeen tuli arvioitavaksi viiden tehoaineen aineistot. Nämä aineistot käsittävät aikaisemmin arvioituja tehoaineita, mutta eri käyttötarkoituksiin kuin aikaisemmin. Kahta aineistoa lukuun ottamatta valmisteltiin päätökset tai lausunnot hakemusaineistojen riittävydestä riskinarviointia varten.

Muiden maiden valmistelemista riskinarviosta virasto pystyi kohdentamaan henkilövoimavarojaan ainoastaan kolmea tehoainetta koskevien arvioiden kommentointiin.

Uudet aineet

Uusien aineiden ilmoitusmenettely perustui ainedirektiiviin (67/548/ETY). Vuonna 2008 toukokuun loppuun mennessä Suomelle tuli käsittelyyn yksi ilmoitus, josta tehtiin päätös. REACH-asetuksen säädökset tulivat sovellettaviksi 1.6.2008, mistä lähtien aineet rekisteröidään suoraan EU:n kemikaalivirastoon. Aikaisempina vuosina tehdyistä uusien aineiden ilmoituksista valmistuneet riskinarviot toimitettiin Euroopan kemikaalitoimistolle (ECB) neljästä aineesta. STTV päivitti yhteistyössä ilmoitusten tekijöiden kanssa Suomeen tehdyt 29 ilmoitusta yrityksille käyttökelpoiseen muotoon ja toimitti tiedot ECB:lle

Tuotannollista tutkimusta tai kehitystyötä koskevia lupahakemuksia (PORD) tuli toukokuun loppuun mennessä yksi, josta tehtiin päätös. REACH-asetuksen mukaisen rekisteröintivelvollisuuden alkamisen jälkeen (1.6.2008) tuote- ja prosessisuuntautuneeseen tutkimukseen ja

kehitykseen (PPORD) haetaan lupa EU:n kemikaalivirastolta (ECHA). Tämän vuoksi STTV toimitti ECHA:aan tiedot uuden PPORD-luvan käsittelyä varten niistä PORD-luvan haltijoista, joiden vuoden kestävä lupa katkesi 1.6.2008 REACH-asetuksen tullessa sovellettavaksi uusiin aineisiin.

Olemassa olevat aineet

Olemassa olevien aineiden riskinarviointiohjelma perustui EY:n asetukseen (793/93). Prioriteettilistoja annettiin neljä, joilla oli yhteensä 141 ainetta. Aineiden riskinarviointi jaettiin eri maiden tehtäväksi. Suomen arvioitavana oli toisella listalla (1995) yksi aine, kolmannella listalla (1997) kolme ainetta ja neljännellä listalla (2000) yksi aine. Kun aineen todettiin aiheuttavan riskiä, jäsenmaa laati lisäksi riskinvähennysstrategian. Komissio antoi suositukset riskinarvioinnin tuloksista ja riskien vähentämisestä. Vuonna 2008 REACH-asetuksesta johtuen uusia prioriteettilistoja ei enää annettu eikä muita aineita esitetty arvioitavaksi.

Kiellot ja rajoitukset

Vuoden 2008 aikana STTV:n edustaja toimi komission kieltoja ja rajoituksia koskevassa työryhmässä, jossa käsiteltiin akryyliamidin, dikloorimetaanin, orgaanisten tinayhdisteiden, DEGMEn (dietyleeniglykolimonometyylietteri), DEGBEn (dietyleeniglykolimonobutylietteri), MDI:n (metyleenidifenyyliidi-isosyanaatti), sykloheksaanin, ammoniumnitraatin ja sytytysnesteen rajoitusehdotuksia sekä elohopean rajoittamista mittalaitteissa. Lisäksi käsittelyssä oli edelleen krysotiiliasbestipoikkeus. Työryhmä kävi lähetekeskusteluja myös useista muista aineista tai valmisteryhmistä ja niiden mahdollisista rajoitustarpeista (mm. dimetyylifumaraatti homeenestoaineena, lyijy ja kadmium koruissa, PAH-yhdisteet käytetyistä autonrenkaista valmistetuissa tuotteissa). Työryhmässä hyväksyttiin myös kannanottoja eräisiin direktiivien tulkintaan liittyviin kysymyksiin sekä käsiteltiin REACH-asetuksen liitteen XVII mukauttamista 1.6.2009 kumoutuvan rajoitusdirektiivin viimeisiin muutoksiin.

Taulukko 26: Suomen laatimien EU-riskinarvioiden eteneminen EU-prosessissa (kasvinsuojeluaineet ja biosidit)

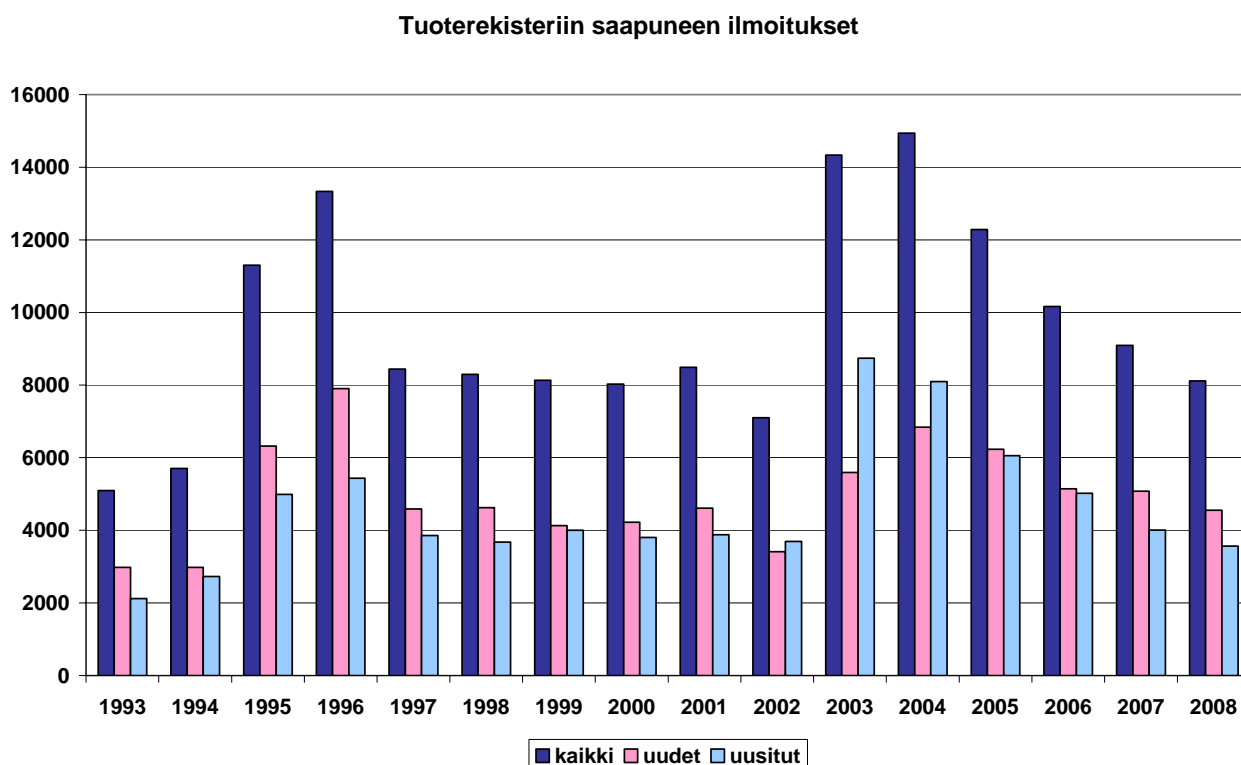
	2006	2007	2008
KASVINSUOJELUAINHEET			
Toksikologinen riskinarvio	flutolaniili lisäys buprofetsiini lisäys heksytiatsoksi lisäys hymeksatsoli valmis flurprimidoli valmis kvitsalofoppi-p-etyyli valmis kvitsalofoppi-p-tefuryyli valmis difenakumi (4) alka	buprofetsiinin expo lisäys tolyylifluanidin metaboliitti lisäys alkaa difenakumi valmis	tolyylifluanidin täydentävä arvio
Käsittely EU:n työryhmissä		buprofetsiini flutolaniili	kvitsalofoppi-P-etyyli, kvitsalofoppi-P-tefuryyli, flurprimidoli, difenakumi
Päätös EU:ssa	klopyralidi malationi	heksytiatsoksi ja hymeksatsoli peruttu	buprofetsiini ja flurprimidoli: kieltopäätös flutolaniili: hyväksymispäätös tolyylifluanidi: yritys veti pois markkinoilta
BIOSIDIT			
Toksikologinen riskinarvio ja fysikaaliskemiallisten ominaisuuksien arvio	tolyylifluanidi (PT8) valmis tolyylifluanidi (PT21) alkaa propikonatsoli (PT8) valmis) difenakumi (PT14), kaksi aineistoa valmis +1 aineisto alkaa	tolyylifluanidi (PT8) viimeistely tolyylifluanidi (PT21) arviointi tolyylifluanidin metaboliitti lisäys alkaa difenakumi (PT14) 3. aineiston arviointi glutaraldehydi (PT1-6, 13) 2 aineistoa, arviointi alkaa peretikkahappo (PT1-6) arviointi alkaa vetyperoksidi (PT1-6) arviointi alkaa	difenakumi (PT14, 3.aineisto) valmis tolyylifluanidi (PT8) täydentävä arvio valmis tolyylifluanidi (PT21) arviointi jatkuu glutaraldehydi (PT1-6,13) kaksi aineistoa, arviointi jatkuu glutaraldehydi (PT 11-12) kaksi aineistoa, arviointi alkaa peretikkahappo (PT1-6) arviointi jatkuu peretikkahappo (PT11-12) arviointi alkaa vetyperoksidi (PT1-6) arviointi jatkuu vetyperoksidi (PT11-12) arviointi alkaa tolyylifluandi (PT7) arviointi alkaa propikonatsoli (PT7,9) arviointi alkaa
Käsittely EU:n työryhmissä	tolyylifluanidi (PT8) propikonatsoli (PT8) difenakumi (PT14) kaksi aineistoa)	tolyylifluanidi (PT8) difenakumi (PT14) (kaksi aineistoa)	tolyylifluanidi (PT 8)
Päätös EU:ssa	-	-	difenakumi (PT14) propikonatsoli (PT8)

Kemikaali-ilmoitusten (KETU) rekisteröinti

Saapuneiden kemikaali-ilmoitusten määrä oli huipussaan vuonna 2004 ja niiden määrä on laskenut sen jälkeen. Tämä johtuu luultavimmin siitä, että vuoden 2003 lainsäädäntömuutoksen vuoksi kemikaali-ilmoitukset piti uusia ja sittemmin yritykset ovat valmistautuneet REACH-

asetuksen toimeenpanoon ja uusivat ilmoitukset (ja käyttöturvallisuustiedotteet) vasta REACH-asetuksen mukaisesti. Uusien ilmoitusten määrä väheni edelleen vuonna, kun taas poistuvien ilmoitusten määrä nousi edellisestä vuodesta.

Kaavio 1: Kemikaalien tuoterekisteriin saapuneet ilmoitukset 1993-2008

Kaaviosta käy ilmi lainsäädäntömuutosten vaikutus rekisteriin saapuneiden kemikaali-ilmoitusten määrään. Vuosien 1995 ja 2003 muutosten myötä toiminnanharjoittajat joutuivat uusimaan kaikki ilmoitukset.

Kemikaalivalvonnan asiantuntija- ja viranomaisyhteistyö

Suuri osa STTV:n toiminnasta on kotimaista ja kansainvälistä asiantuntija- ja viranomaisyhteistyötä, jossa ei synny varsinaisia mitattavia suoritteita tai julkishyödykkeitä. Kemikaalivalvonta sisältää erityisesti yhteisötason komiteatyötä, toimivaltaisten viranomaisten yhteistyötä sekä riskinarvioihin ja lainsäädännön tulkintoihin liittyviä teknisluonteisia kokouksia. Lisäksi merkittävää yhteistyötä tehdään YK:n, OECD:n ja Pohjoismaisen Ministerineuvoston puitteissa. Toimintamuotoja ovat kokousten ohella koulutustapahtumien järjestäminen, osallistuminen viranomais- ja asiantuntijaverkostojen työskentelyyn sekä toimiminen sähköisissä verkostois-

sa EY-asetusten ja direktiivien kansalliseen toimeenpanoon liittyvissä asioissa.

REACH-asetuksen mukais, Euroopan kemikaalivirastoon ECHA:an kuuluvaan komiteatyöhön STTV:n edustajia osallistui nimettynä jäsenenä jäsenvaltioiden komiteaan, riskinarviokomiteaan ja valvontafoorumiin sekä asiantuntijana sosioekonomiseen komiteaan. Lisäksi virasto osallistui REACH-neuvontapalvelun verkostoon ja eräisiin REACH:n toimeenpanohankkeiden ohjausryhmiin (RIP 3.6 -ohje luokituksesta ja merkinnöistä sekä RIP 4.3 ja 4.5 -ohjeet aineiden priorisoinnista hyväksymis- ja arviointime-

nettelyjä sekä liitteen XV tekemistä varten). STTV:n edustajia osallistui jäsenmaan edustajina komissiota avustavassa komiteassa työskentelyyn.

Uusi EY:n luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetus (CLP) julkaistiin joulukuussa 2008. STTV osallistui aktiivisesti asetuksen valmisteluun EY:n ja YK:n puitteissa. Lisäksi virasto osallistui aikaisemman kemikaalilainsäädännön mukaisen vaarallisten kemikaalien aineluettelon 31. mukautuksen valmisteluun.

Biosidilainsäädännön toimivaltaisena viranomaisena STTV osallistui biosidien toimivaltaitten viranomaisten kokouksiin ja riskinarviointia käsitteleviin teknisiin kokouksiin sekä valmisteli niihin tarvittavia asiakirjoja. EU-komissio käynnisti biosididirektiivin muutostyön. STTV osallistui työtä valmistelevaan komission järjestämään workshopiin. Lisäksi virasto osallistui EU-maiden yhteistyöhön, jonka tavoitteena on luoda yhtenäiset käytännöt ja ohjeet biosidivalmistajien hyväksymismenettelyjä varten. Toiminta oli aktiivista myös Pohjoismaisen Ministerineu-

voston alaisissa altistumisen arvioinnin työryhmässä ja biosidityöryhmässä. STTV:n edustajat toimivat pohjoismaisen kemikaaliryhmän (NKG) puheenjohtajana ja pohjoismaisen altistumisenarviointia käsittelevän ryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä. STTV toteutti yhdessä muiden pohjoismaiden viranomaisten kanssa kaksi koulutustilaisuutta liittyen altistumisenarviointiin riskinarvioinnin osana sekä workshopin REACH-asetuksen valvonnasta.

STTV osallistui asiantuntijaviranomaisena kasvinsuojeluaineiden riskinarvioita käsitteleviin teknis-tieteellisiin EU-kokouksiin. STTV osallistui Suomen kannan muodostamiseen EU:n elintarvikkeita ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean kasvinsuojeluainejaoston äänestyksiä varten. EU:n kasvinsuojeluainedirektiivin muutostyö on meneillään, jonka etenemistä seurattiin ja kommentoitiin maa- ja metsätalousministeriölle.

Viraston edustaja toimi OECD:n GLP-työryhmän puheenjohtajana. Kolmevuotinen toimikausi alkoi huhtikuussa 2008.

1.4.4 Kemikaalihallinnon palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Käsittelyajat

Kasvinsuojeluaineita, suojauskemikaaleja, kiinnittymisenestoaineita ja biosidisia torjuntaaineita koskevia kansallisia hakemuksia on jatkuvasti vireillä. Näistä kolmen viimeksi mainitun valmisteryhmän osalta on alkanut vähittäinen siirtyminen yhteisötason lainsäädännön noudattamiseen, minkä vuoksi kansallisten hyväksymishakemusten määrä on vähentynyt ja samalla niiden käsittelyruuhkaa on pystytty purkamaan. Hakemuksen käsittelyajaksi on määritelty virastoon saapuneen tai käsiteltäväksi siirretyn hakemuksen saapumispäivämäärän ja lausunnon/päätöksen antamisen välinen aika. Keskimääräiset käsittelyajat eri valmisteryhmien hakemuksille olivat kasvinsuojeluaineilla 11 kk (vaihteluväli 1-31 kk), suojauskemikaaleilla ja kiinnittymisenestoaineilla 7 kk (3-18kk) sekä biosidisilla torjunta-aineilla 7 kk (1-15 kk).

Kasvinsuojeluaineiden ja biosidien EU-arviointityössä on EU-asetuksilla määrätty jäsenmaille yhden vuoden määräaika riskinarvion valmistumiselle lukien siitä, kun aineisto on

todettu riittäväksi arviointia varten. Vuoden 2008 aikana oli huomattavia vaikeuksia pysyä annetuissa määräajoissa ja Suomi joutui ilmoittamaan komissiolle biosidien riskinarvioiden viivästymisistä.

REACH-neuvontapalveluun tulleiden kyselyihin vastaamisessa tavoiteaika oli yksi viikko, mikä useimmiten toteutuikin. Puhelinpäivystys toimi jokaisena arkipäivänä ja ennen esirekisteröinnin päättymistä myös yhtenä viikonloppuna. Tiedottamisen osalta ei ole koottua tietoa siitä, miten hyvin se tavoitti kohderyhmän. Kyselyjen määrän havaittiin kuitenkin aina lisääntyvän tiedotteiden julkaisemisen jälkeen.

Kemikaalituoterekisteriin tehtyjen kemikaalilmoitusten käsittelyaika (13 vrk) oli huomattavasti lyhyempi kuin edellisenä vuonna (21 vrk). Käsittelyaika on aika, joka kuluu rekisteriin saapuneen ilmoituksen tallennuksesta tarkastukseen.

Uuden aineen ilmoitus käsiteltiin säädetyssä 60 päivän määräajassa ja PORD-hakemus huomattavasti alle 2 kuukauden tavoiteajan.

Kemikaalien tuoterekisterin palvelukyky ja laatu

KETU-rekisterin (palvelimen) käytettävyys oli 100 %, kuten edellisenäkin vuonna. Hakuja ePortti-portaalin kautta KETU-tietokantaan tehtiin vuoden aikana kaikkiaan 6 575 kpl

(6 905 kpl 2006, 6 420 kpl 2007). Pääasiallisia tietokannan käyttäjiä ovat kuntien kemikaali- ja pelastusviranomaiset, työsuojelupiirit, Myrkytystietokeskus, Keskusrikospoliisi ja Työterveyslaitos.

TUPAKAN AIHEUTTAMIEN HAITTOJEN EHKÄISEMINEN

1.4.5 Tupakkavalvonnan suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Ravintolatupakointia koskevien säännösten toimeenpano

STTV seurasi ravintolatupakointia koskevien tupakkalain säännösten toimeenpanoa kahden eri projektin sekä tiedonkeruun avulla. STTV arvioi ravintolatupakointia koskevien säännösten toimeenpanoa projektien loppuraporteissa.

STTV:n laatiman tupakkalain valtakunnallisen valvontaohjelman 2008-2010 painopisteenä kertomusvuonna oli tupakointikieltojen ja -rajoitusten osalta ravintolatupakoinnin valvonta siirtymäajan saaneissa, tupakointitilallisissa ja savuttomissa ravintoloissa. STTV on yhteistyössä lääninhallitusten kanssa kehittänyt valvontasuunnitelmien ja niiden toteutumisen arviointia niin, että valvonnan varmistaminen tupakointikieltojen noudattamisen osalta on otettu riittävän hyvin huomioon. STTV laati valvontaohjelman päivityksen vuodelle 2009, jossa kuntia kehoitettiin valvontasuunnitelmia tehdessä huomioimaan ravintolatupakointia koskevan lainmuutoksen eteneminen viimeiseen vaiheeseen sekä tämän muutoksen valvonnalle asetamat lisävaatimukset.

STTV toteutti yhdessä lääninhallitusten ja kuntien kanssa ravintolatupakoinnin valvontahankkeen, joka jatkoi vuonna 2007 aloitettua valvontahanketta. Kunnat raportoivat valvontahankkeen puitteissa tekemistään ravintolatarkastuksista STTV:lle syyskuun 2008 loppuun mennessä. Loppuraportti tarkastusten tuloksista valmistui tammikuussa 2009.

STTV toteutti ravintolatupakointia koskevan tupakkalain muutoksen toimeenpanoon liittyvän monitorointihankkeen. Otokseen valittiin ravin-

toloita, joihin oli tehty tarkastus vuoden 2008 ravintolavalvontahankkeen aikana. Näille ravintoloille lähetettiin kysely, jossa kysyttiin uuden tupakkalain vaikutuksista ravintolan talouteen ja kokonaistoimintaan. Lisäksi STTV seurasi aniskeluravintoloiden myynnin kehitystä vuoden aikana. Monitorointihankkeen loppuraportti valmistuu helmikuun 2009 loppuun mennessä.

STTV toteutti loppuvuodesta 2008 tiedonkeruun, jonka aikana kunnat ilmoittivat STTV:lle alueellaan olevien savuttomien, siirtymäaika- ja tupakointitilallisten ravintoloiden määrän. STTV on koonnut kuntien antamia tietoja ja ne saadaan valmiiksi alkuvuoden 2009 aikana.

STTV toteutti viranomaisille tarkoitetun tupakka-ekstranetin (portaali), johon koottiin ravintolatupakointia koskevaan valvontaan ja lain noudattamiseen liittyviä ohjeita, raportteja ja muuta materiaalia. Tupakka-ekstranetin kehitystyö on jatkuvaluonteista.

Toteutuneiden hankkeiden lisäksi STTV seurasi ravintolatupakointia koskevan tupakkalain toimeenpanon toteutumista muun muassa vieraillemalla kahdessa kunnassa, joissa STTV osallistui vierailupäivän aikana tehtyihin ravintolavalvontatarkastuksiin. Lisäksi STTV luennoi ravintolatupakointiin liittyvän lainmuutoksen toimeenpanosta valtakunnallisilla terveystarkastajien koulutuspäivillä sekä yhden kunnan tupakkalakia koskevassa koulutustilaisuudessa.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4.

Tupakkatuotteiden myynti- ja markkinointikieltojen toimeenpano

STTV päätti yhteensä 42 tupakkatuotteiden myyntiin ja mainontaan liittyvää tapausta, joista kahdessa virasto antoi kieltopäätöksen. STTV keskittyi erityisesti nuuskan myyntiin ja mainontaan liittyvän valvonnan edistämiseen.

Vuonna 2008 STTV päätti 35 mainontatapausta esittelymuistiolla ja viisi kirjeellä sekä antoi kaksi uhkasakolla tehostettua kieltopäätöstä. Lisäksi toiminnanharjoittajille ja kunnille annettiin päivittäin neuvontaa ja ohjausta puhelimitse ja sähköpostitse.

STTV teki yhteistyötä kaupan alan kanssa omavalvonnan tehostamiseksi. Lisäksi STTV osallistui tupakkatuotteiden mainontaa ja sponsorointia käsittelevän direktiivin 2003/33/EY sekä tupakkatuotteita käsittelevän direktiivin 2001/37/EY mukaiseen kansainväliseen yhteistyöhön.

STTV laati nuuskaraportin, jonka tarkoituksena oli koota yhteen eri viranomaisten tietoja nuuskan käytöstä, kulutuksesta, maahantuonnista, lainvastaisesta myynnistä sekä niiden viimeaikaisesta kehityksestä Suomessa. Viranomaisten lisäksi nuuskaan liittyviä tietoja pyydettiin ruotsalaiselta nuuskan valmistajalta Swedish Matchilta sekä Suomen ja Ruotsin välillä kulkeville laivavarustamoilta. STTV teki tupakkalain mainontasäännöksen nojalla kieltopäätöksen nuuskaa ja nuuskatuotteita käsittelevästä artikkelista. Lisäksi STTV oli yhteistyössä Ruotsin viranomaisten kanssa nuuskaa ja muita tupakkatuotteita internetin välityksellä suomalaisille markkinoivan yrityksen toimintaan liittyen.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 3,5.

Tupakkatuotteiden vähittäismyynnin luvanvaraistamiseen varautuminen

Tulosopimuksessa asetettuna tavoitteena oli, että STTV varautuu tupakkatuotteiden luvanvaraistamiseen toimeenpanoon ja sen edellyttämään lupahallintoon, sen ohjaamiseen sekä toteutumisen seurantaan ja arviointiin. STTV aloitti tupakkatuotteiden myynnin luvanvaraistamiseen liittyvän lainsäädännön toimeenpanon sekä siihen liittyvän koulutuksen suunnittelun.

STTV osallistui tupakkatuotteiden myynnin luvanvaraistamiseen liittyvän lainsäädännön valmisteluun. Tupakkalain muuttamista koskeva hallituksen esitys (HE 101/2008) annettiin eduskunnalle kesäkuussa ja lainmuutos (984/2008) vahvistettiin 19.12.2008. STTV

aloitti vähittäismyyntilupaa koskevan toimeenpanokoulutuksen luennoimalla aiheesta ympäristöterveydenhuollon alueellisilla koulutuspäivillä sekä suomeksi että ruotsiksi. Koulutuspäiville osallistui yhteensä noin 250 henkilöä. STTV tiedotti lainmuutoksesta viranomaisille tarkoitetun tupakka-ekstranetin välityksellä.

STTV aloitti lainsäädäntömuutoksen toimeenpanon valmistelutyön ja suunnittelun. Projektin toteuttamiseksi virastoon palkattiin projektityöntekijä, joka aloitti työnsä vuoden 2009 alussa.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4

Muut tupakkavalvonnan suoritteet

Suuri osa STTV:n tupakkalakiin liittyvästä toiminnasta on kotimaista ja kansainvälistä asiantuntija- ja viranomaisyhteistyötä, jossa ei synny erikseen mitattavia suoritteita tai julkishyödykkeitä. STTV osallistui asiantuntijana lainvalmistelutyöhön, viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja terveysjärjestöjen tupakkayhteistyöryhmiin niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin sekä ohjasi laajalti sekä viranomaisia että toiminnanharjoittajia muun muassa kehittämällä sähköisiä tiedonvälityskanavoja. Virasto julkaisi valtakun-

nallisen tupakkalain valvontaohjelman päivityksen vuodelle 2009.

STTV osallistui STM:n asettaman tupakkapoliittisia lakimuutoksia ja toimia valmistelevan työryhmän työhön toimimalla ryhmässä asiantuntijana ja yhtenä ryhmän sihteeristä. Työryhmä valmisti ehdotuksensa toimenpiteistä tupakkoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamiseksi ja teki ehdotuksia muista tarpeellisista tupakkapoliittisista toiminnoista. STTV:n laatima

nuuskaraportti liitettiin osaksi työryhmän loppuraporttia.

STTV kokosi EU:n pakkausmerkintädirektiivin ja tupakkalain edellyttämät tiedot Suomessa vuonna 2008 myynnissä olleiden savukkeiden poltettaessa syntyvistä haitta-aineista ja tupakkatuotteiden muista ainesosista. STTV otti vastaan 17 tupakan ainesosia koskevaa ilmoitusta ja kuusi haitta-aineita koskevaa ilmoitusta. STTV kokosi haitta-aineita koskevat tiedot vuonna 2008 myynnissä olleiden savukkeiden osalta. Tiedot julkaistaan Valviran internetsivuilta alkukeväästä 2009.

STTV osallistui Suomen virallisena edustajana tupakkatuotteiden sääntelykomitean työhön. Lisäksi STTV osallistui riippumattomien tupakkalaboratorioiden ja valvontaviranomaisten EU-verkoston (GoToLab) sekä EU:n sähköistä ai-

neosailmoitusjärjestelmää suunnittelevan ja toteuttavan (EMTOC) ryhmän työhön.

STTV ohjasi tupakkalakiin liittyvien kysymysten osalta puhelimitse, sähköpostitse ja tapaamisin lääninhallituksia, kuntia, muita viranomaisia, elinkeinonharjoittajia ja kuluttajia. Yleistä ohjaamista toteutettiin päivittäin. Viraston tupakkalain asiantuntijat osallistuivat valtakunnallisiin terveystarkastajien koulutuspäiviin sekä ympäristöterveydenhuollon alueellisiin koulutuspäiviin, joissa STTV piti luennot tupakkalain muutoksista ravintolatupakointia sekä vähittäismyyntilupaa koskien. Koulutettavia tilaisuuksissa oli yhteensä noin 410 kappaletta. Lisäksi STTV osallistui läänintarkastajien vuosittaisiin työkokouksiin, joissa käsiteltiin mm. tupakkalain muutosta sekä tupakkalain valtakunnallista valvontaohjelmaa.

1.4.6 Tupakkavalvonnan palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Muutoksenhaku

Markkinaoikeudessa oli valmistelussa toiminnanharjoittajan hakemus, joka koski STTV:n vuonna 2007 antamaa kieltopäätöstä tupakkatuotteiden myynninedistämisestä. STTV ja toiminnanharjoittaja sopivat tapauksen valmistelu-

vaiheessa ennen käsittelyä, joten markkinaoikeuden käsittely peruuntui. Uusia STTV:n kieltopäätöksiä koskevia asioita ei tullut vireille markkinaoikeudessa.

ELINYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYDEN JA TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

1.4.7 Tulosalueen suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Talousveden laadun turvaaminen onnettomuuksissa ja muissa erityistilanteissa

Tulossopimuksessa asetettuna tavoitteena oli terveydensuojelulain 8 §:n mukaisen erityistilannesuunnitelman laatiminen ja Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian (YETT) toimeenpano siltä osin kuin se koskee talousveden käyttökelvottomuutta laajalla alueella. STTV laati oppaan talousveden laadun turvaamisesta erityistilanteissa ja ohjeen vesihuoltolaitoksen kriisiviestintää varten sekä koulutti viranomaisia vesihuollon erityistilanteista ja niihin varautumisesta.

Opas talousveden laadun turvaamisesta erityistilanteissa julkaistiin marraskuussa 2008 ja toimitettiin lääninhallitusten välityksellä kunnille. Opas on jatkuvasti saatavana viraston verkkosivuilla. STTV laati omalta osaltaan Huoltovarmuuskeskuksen vesihuoltopoolin aloitteesta vesihuoltolaitoksen kriisiviestintäohjeen ja piti luentoja kriisiviestinnästä alueellisessa ympäristökeskuksessa kuntien teknisille johtajille. Koulutettuja tilaisuuksissa oli yhteensä noin 70.

STTV koulutti viranomaisia vesihuollon erityistilanteista ja niihin varautumisesta muun muassa osallistumalla ympäristöterveydenhuollon alueellisiin koulutuspäiviin, joissa viraston asiantuntija piti luennot ko. aiheeseen liittyen.

Terveydensuojelulain 8 §:n mukaisen erityistilannesuunnitelman ensimmäinen osio valmistui. Laajennettua työryhmää YETT-strategian mukaisen valmiussuunnitelman käynnistämiseksi ei asetettu. Sen sijaan YETT-suunnitelmaa valmisteltiin osana STM:n käynnistämään ympäristöterveydenhuollon erityistilanteiden oppaan päivitysprojektia. Osa YETT-suunnitelman toteuttamista on myös Huoltovarmuuskeskuksen kanssa valmisteltu kriisiviestintäohje

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta. 4.

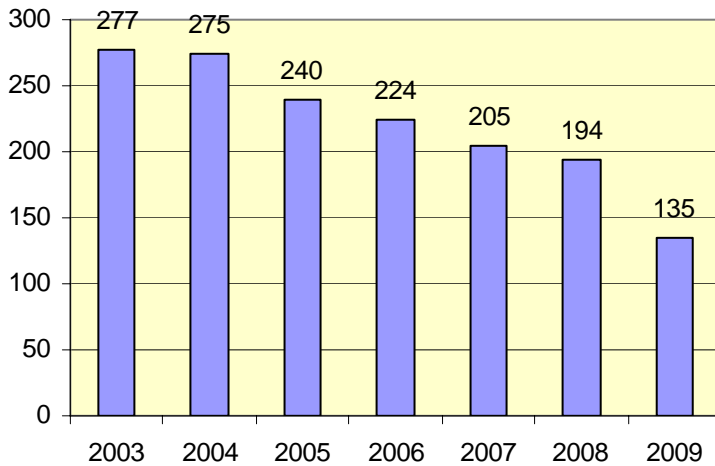
Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta

Tulossopimuksessa asetettuna tavoitteena oli valtioneuvoston 1.3.2007 antaman, ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaa koskevan periaatepäätöksen toimeenpano. STTV selvitti lääneittäin ympäristöterveydenhuollon yksiköiden lukumäärät, yksiköihin kuuluvat kunnat sekä yhteistyön toteutusmallin (kuntayhtymä, isäntäkunta vai ostopalvelu) ja toimitti asiasta yhteenvedon STM:lle. Ympäristöterveydenhuol-

lon yksiköiden lukumäärä oli vuoden 2009 alussa 135 (vuoden 2008 alussa 193). STTV:n edustaja osallistui kouluttajana kahteen kuntien päättäjille tarkoitettuun ympäristöterveydenhuollon yhteistyötä koskevaan seminaariin.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta 4.

Kaavio 2: Ympäristöterveydenhuollon yksiköiden määrän kehitys

Ympäristöterveydenhuollon kunnallisen valvontatiedon keruun tietojärjestelmä

Tulossopimuksessa asetettuna tavoitteena oli ympäristöterveydenhuollon keskusvirastojen yhteisen kunnallisen valvontatiedon keruun tietojärjestelmän valmistelu valvontaohjelmien toteuttamisen seuranta varten. STTV jatkoi vuoden 2008 alkupuolella YHTI-hankkeen terveydensuojelu- ja tupakkalain kohteiden toimintaan, toimipaikkaan ja toimijaan liittyvää määrittelyä. Määrittelyt viimeistellään keväällä 2009. Virasto käynnisti loppuvuodesta 2008 hankkeen

seen liittyvän sanastotyön valvontakohteiden toimintaan, toimipaikkaan ja toimijaan liittyen. Sanasto valmistuu syyskuussa 2009, jonka jälkeen aloitetaan kohteiden valvontatietojen määrittely (suunnitellut valvontatoimet, suoritettavat valvontatoimet ja muut tarpeelliset valvontatiedot).

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta 3,5

Muut terveydensuojelulain mukaisen toiminnan suoritteet

STTV osallistui asiantuntijana erilaisiin yhteistyöryhmiin ja ohjasi laajalti kuntien ja lääninhallitusten viranomaisia muun muassa päivittämällä valvontaohjelmia, laatimalla erilaisia ohjeita ja soveltamisoppaita sekä pitämällä luentoja ympäristöterveydenhuollon koulutustilaisuuksissa.

STTV julkaisi vuoden 2008 aikana puun pienpolttoa koskevat terveydelliset ohjeet, valvontatutkimusohjelmamallin vesilaitoksille, putkiliitoselvitysraportin, uimavesiasetuksen soveltamisoppaan sekä aikaisemmin mainitut talousveden laadun turvaamisen erityistilannesuunnitelman ja kriisiviestintäohjeen vesihuoltolaitoksille. Lisäksi STTV toteutti laboratorioselvityksen, jossa kartoitettiin ympäristöterveydenhuollon laboratorioden resursseja ja valvonnan analyysitarpeita.

STTV laati ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelman 2008-2010 päivityksen vuodelle 2009 yhdessä Kuluttajaviraston ja Elintarviketurvallisuusviraston kanssa. Yhteisen ohjelman päivitys julkaistiin toukokuussa 2008. Virasto julkaisi valtakunnallisen terveydensuojelulain valvontaohjelman päivityksen heinäkuussa 2008.

STTV:n terveydensuojelulain asiantuntijat osallistuivat vesihuoltopooliin, YMPPI-ryhmän, C-osaamiskeskuksen, viherrakentamisen ympäristövaikutusselvityksen ohjausryhmän, biomassojen standardisoinnin seurantatyöryhmän, jätealan lainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän ja jätealan yhteistyöryhmän toimintaan. Lisäksi STTV:n edustajat osallistuivat jäsenenä ja sihteerinä ympäristö-

terveydenhuollon yhteistyöryhmän ja sihteerinä vesimikrobiologisten menetelmien standardisointiryhmään toimintaan. STTV oli myös mukana jätealan lainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän seminaarissa sekä sivutuoteasetuksen kokonaisuudistukseen liittyvässä kuulemistilaisuudessa. STTV osallistui sidosryhmien, kuten Hengitysliitto Heli ry:n, Tulisija- ja savupiippuyhdistyksen, Tulikivi Oyj:n ja Ilmansuojeluyhdistys ry:n järjestämiin puun pienpolttoa koskeviin koulutustilaisuuksiin.

Valtakunnallisilla terveystarkastajien koulutuspäivillä ja ympäristöterveydenhuollon alueellisilla koulutuspäivillä STTV:n asiantuntija piti luennot muun muassa puun pienpolttoa koskevista terveydellisistä ohjeista sekä vesihuollon erityisilanteista ja niihin varautumisesta. Koulutettavia tilaisuuksissa oli yhteensä noin 410 kappaletta. Lisäksi STTV antoi koulutusta uuteen uimavesiasetukseen liittyen. Koulutustilaisuuksia oli yhdeksän, ja niissä koulutettiin yhteensä noin 400 henkilöä. STTV oli luennoimassa kahdessa eri tilaisuudessa ympäristöterveydenhuollon seudullisten yksiköiden muodostamiseen liittyen sekä kolmesti yliopistolla talousveiteen, syanobakteereihin ja ympäristösuojelulainsäädäntöön liittyen.

STTV piti esityksen vesilaitosten johtajille toteuttamastaan putkiliitosselvityksestä, josta

järjestettiin myös lehdistötilaisuus. STTV antoi kaksi lehdistötiedotetta pohjavesissä oleviin torjunta-aineisiin ja vesihygieenisiin osaamistesteihin liittyen.

STTV hyväksyi vuoden 2008 aikana 31 osaamistestaajaa. Vesihygieenisia osaamistestejä järjestettiin 643 kappaletta, joiden perusteella myönnettiin osaamistodistuksia (OSTI) yhteensä 8 838 testatulle. Vuosien 2007 ja 2008 aikana OSTI-todistuksia on myönnetty yhteensä 13 096 testatulle.

Laboratorioiden hyväksyntää varten STTV antoi Eviralle kuusi lausuntoa terveydensuojelulain nojalla hyväksyntää hakeneista laboratorioista ja niiden menetelmistä. STTV käynnisti toimenpiteet laivojen saniteettitoimenpiteistä ja saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta todistuksia antavien satamien nimeämiseksi.

Asumisterveys- ja sisäilma-asioiden käsittely alkoi uutena tehtävänä toukokuussa 2008. STTV antoi ohjausta lääninhallituksille, kunnille ja yksityisille henkilöille sähköposti- ja puhelinkeskusteluissa, piti luentoja kuudessa koulutustilaisuudessa, osallistui viiden työryhmän toimintaan ja antoi kahdeksan lausuntoa. Suurin osa lausunnoista liittyi Eviran asumisterveyslaboratorioiden hyväksyntään viranomaistutkimuksia varten.

Geenitekniikkalain mukaisen valvonnan kehittäminen ja toimiva geenitekniikan rekisteri

STTV edisti geenitekniikan turvallista käyttöä ja osallistui ihmisen terveyden ja elinympäristön suojeluun valvomalla muuntogeenisten organismien käyttöä. Suljetun käytön valvonnassa tavoitteena oli valvontasuunnitelman toteutuminen. STTV kehitti tuotteiden valvontaa uusien tuotteiden vaatimusten mukaisesti.

Geenitekniikan tarkastustoiminta

Keskeisimpänä tavoitteena geenitekniikan suljetun käytön valvonnassa on geenitekniikkalain mukaisen tarkastustoiminnan säännöllisyys ja systemaattisuus siten, että kaikki geenitekniikan lautakunnalle tehdyt suljetun käytön ilmoitukset ja hakemukset on tarkastettu käytön luokan mukaan määräytyvien aikojen kuluessa. Valvontaa voidaan suorittaa joko tarkastuskäyntinä tai STM:n asetuksen 198/2007 mukaan myös kirjallisena tarkastuksena. Lisäksi muulla kirjallisella valvonnalla valvotaan ilmoitusten ajantasaisuutta.

Geenitekniikan valvontasuunnitelman lähtökohdista oli vanhimpien suljetun käytön ilmoitusten tarkastaminen. Tarkastetut ilmoitukset käsittivät muuntogeenisillä kasveilla, mikro-organismeilla ja eläimillä harjoitettavaa käytön luokkien 1, 2 ja 3 toimintaa. Tarkastuskäynnit kohdistuivat ensisijaisesti suuriin yrityksiin, tutkimuskeskuksiin ja yliopistoihin eri puolilla Suomea. Vuoden aikana tarkastettiin yhteensä 66 suljetun käytön ilmoitusta (kaavio 3) 38 tarkastuskäynnin yhteydessä (kaavio 4). Yhdessä tapauksessa tarkastuksen yhteydessä ilmennyt onnettomuustilanne johti jatkoselvitysten jälkeen siihen, että tapaus jouduttiin viemään edelleen geenitekniikan lautakunnan käsiteltäväksi mahdollisten sanktioiden määräämiseksi.

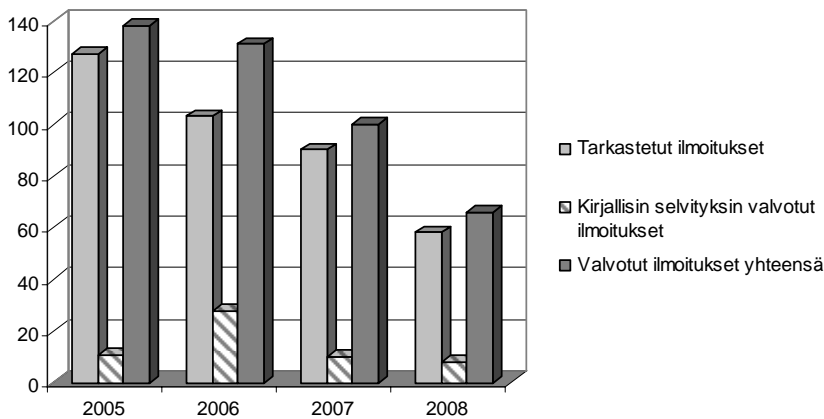
Suljettua käyttöä valvottiin tarkastuskäyntien lisäksi myös kirjallisten selvitysten avulla (ns. muu valvonta), joilla kartoitettiin lähinnä ilmoitusten voimassaoloa sekä rekisteritietojen ajantasaisuutta. Kirjallisissa selvityksissä (9 kpl)

ilmeni sekä rekisterissä olevien ilmoitusten lak-kautustarpeita että kahdessa tutkimuslaitokses-sa toimintaa, josta ei ollut tehty lainkaan ilmoitusta geenitekniiikan lautakunnalle.

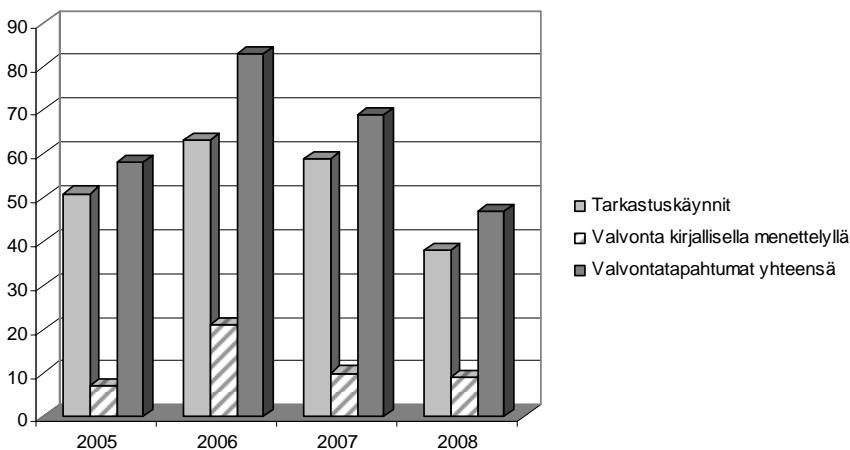
Yhteensä tarkastusten ja ns. muun valvonnan kautta valvottiin 66 suljetun käytön ilmoitusta, joten sisäisesti asetettu tarkastustavoite (65 ilmoitusta) saavutettiin.

Markkinoille tulevien muuntogeenisten tuotteiden valvonta ei vielä aiheuttanut tarvetta käytännön valvontatoimenpiteisiin, mutta asiasta valmisteltiin muistiota geenitekniiikan lautakun-nan valvontajaostossa yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten (SYKE ja Evira) kanssa.

Kaavio 3: Valvottujen muuntogeenisten organismien suljetun käytön ilmoitusten lukumäärä

Kaavio 4: Geenitekniiikan valvonnan tarkastukset ja muut valvontatapahtumat

Tiedot perustuvat geenitekniiikan rekisteriin.

Geenitekniiikan rekisteri

Geenitekniiikan rekisteri on valvonnan keskei-nen työkalu ja sen toimivuus ja ajantasaisuus ovat suunnitelmallisen valvontatoiminnan pe-rusta. Rekisteri on geenitekniiikan lautakunnan ja valvontaviranomaisten yhteisessä käytössä

ja STTV toimii sen ylläpitäjänä. STTV:n johdolla toimiva geenitekniiikan rekisterin ylläpitöryh-mä kokoontui kolmesti ja keskittyi rekisterissä ilmenneiden virheiden korjaamiseen ja rekiste-rin kehittämiseen.

Tarkastustoiminnan helpottamiseen kehitetyt, vielä keskeneräisen sähköisen tarkastuspöytäkirjasovelluksen viimeistelyssä ei edetty, koska STTV:n ja TEO:n yhdistymisprojekti satoi tietohallinnon resursseja. Kirjalliseen tarkastusmenettelyyn kehitettyä tarkastuspöytäkirjapohjaa parannettiin, mutta sitä päästiin kokeilemaan vasta yhdessä tarkastuskohteessa, joka ainoana tarkastussuunnitelmassa täytti kirjalliselle tarkastukselle asetetut soveltuvuusstandardit.

STTV valmisteli geeniteknikan lautakunnan hyväksyttäväksi suljetun käytön toiminnanharjoittajille suunnatun ohjeen odottamattomien tilanteiden varalle laadittavasta toiminta- ja pelastussuunnitelmasta. STTV:n tarkastaja toimi sihteerinä geeniteknikan lautakunnan (GTKL) valvontajaostossa, joka kokoontui 4 kertaa. STTV oli vetovastuussa valvontajaostossa valmisteltavan GM-kasvijäteohjeen työstämisestä. STTV osallistui myös omalta osaltaan geeni-

tekniikan lautakunnan virussuosituksen uudempiin hankkeeseen, joka jatkuu 2009.

Toiminnanharjoittajille tarkastuskäynneillä ja puhelimitse annetun neuvonnan lisäksi pidettiin myös kaksi koulutustilaisuutta: toinen Oulun yliopistossa ja toinen Tampereen Lääketieteellisen teknologian instituutissa. Lisäksi uusittiin geeniteknikan valvonnan nettisivuja.

Virasto osallistui EU:n GMO-valvontaviranomaisten yhteistyöelimen EEP:n kokoukseen Belgiassa sekä EEP:n järjestämään suljetun käytön yhteistarkastukseen Slovakiassa. Lisäksi STTV:n edustaja toimi geeniteknikan lautakunnan valtuuttamana toisena Suomen edustajana EU-komission loppuvuonna toimintansa aloittaneessa uusien tekniikoiden käsittelevässä työryhmässä.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4.

1.4.8 Tulosalueen palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Geeniteknikkalain mukaisen valvonnan asiakastyytyväisyys

Tarkastukseen osallistuneille toiminnanharjoittajille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu vuosina 2007 ja 2008, mutta toistaiseksi vastausprosentti on ollut erittäin pieni (yhteensä 7 vastausta), vaikka tarkastajat ovat aktiivisesti tuoneet kyselyä esiin sekä tarkastuskäynnin että tarkastuspöytäkirjan lähettämisen yhteydessä. Kyselyn palaute on kuitenkin ollut hyvää, sillä tarkastusprosessin osalta asiakastyytyväisyys (asteikolla 1-5) oli 2007 keskimäärin 4,4 (n=4) ja 2008 4,6 (n=3). Valvonnan kotisivujen osalta tulos oli 2007 3,9 ja 2008 4,0. Kaikki vastaajat katsoivat saaneensa tarkastuksella uutta tietoa, pitivät sitä hyödyllisenä ja olivat tyytyväisiä sähköpostiin yhteydenottovälineenä. Kyselylle sisäisesti asetettu tavoitearvo 3,5 ylitettiin huomattavasti, mutta realistisen kuvan saamiseksi vastausaktiivisuuden pitäisi nousta huomattavasti.

Geeniteknikan rekisterin käyttäjätyytyväisyys

Geeniteknikan rekisterin toimivuutta mitattiin käyttäjille tehdyllä tyytyväisyyskyselyllä. Tyytyväisyystaso (keskimäärin 3,33) heikkeni hieman edellisvuoden tuloksesta 3,47 eikä aivan saavuttanut asetettua tavoitetta 3,5. Vastaajien vähäisen määrän (n= 5) takia tulosten erot eivät kuitenkaan ole tilastollisesti luotettavia. Kuten aiempinakin vuosina, käyttäjät olivat tyytymättömiä hakutoimintoon (2,0), mutta joustavat hakutoiminnot mahdollistavaan relaatiotietokantaan siirtyminen jouduttiin lykkäämään aikaisintaan keväeseen 2009. Luottamus rekisterin tietojen eheyteen (2,8) oli laskenut vuoteen 2007 verrattuna (3,6). Havaittujen virheiden syyt on tämän jälkeen tunnistettu ja korjattu. Yleisesti katsoen tyytyväisyys rekisteriin on kuitenkin hyvällä tasolla eikä käyttäjien tyytyväisyys käyttötukeen laskenut, vaikka Valviran perustaminen satoi tietohallinnon resursseja.

Arvio tulostavoitteen toteutumisesta: 4

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulosopimuksessa asetettuna tavoitteena oli arvioida valtionhallinnon yhteisen 15-kohtaisen tarkistuslistan (HEKUMA) avulla, miten viraston toimintatavat henkilöstön hankinnassa ja kohdentamisessa, osaamisen kehittämisessä ja johtamisessa sekä esimiestyössä vastaavat vuodelle 2008 määritellyt perustaso. Tulosopimuksessa asetetut pitkän aikavälin tavoitteet liittyvät myös henkilöstön hankinnan, kohdentamisen ja palveluksessa pitämisen suunnitelmalliseen järjestämiseen, osaamisen systemaattiseen kehittämiseen sekä johtamiseen, esimiestyön laadukkuuteen ja työhyvinvointiin.

Toimintavuotta leimasi poikkeuksellisen suuri henkilöstön vaihtuvuus, joka johtui sekä henkilöstön ikärakenteen myötä seuraavasta eläköitymisestä että kesällä 2007 perustetun Euroopan kemikaaliviraston tekemistä rekrytoinneista. Vuosina 2006-07 ei vanhuuseläkkeelle jääneitä ollut lainkaan, mutta vuonna 2008 heitä oli peräti viisi henkilöä. Merkittävä osa eläkkeelle jääneistä kohdistui viraston ylimpään johtoon, sillä eläkkeelle jäi ylijohdajan lisäksi kaksi osastopäällikköä. Johdon vaihtumisen seurauksena naisten osuus johtotehtävissä kasvoi 38 %:sta 63 %:iin.

STTV:n henkilöstön määrä väheni vuonna 2008 edellisvuodesta 2,2 prosentilla ja oli vuoden lopussa yhteensä 87 henkilöä. Viraston lähtövaihtuvuus (toisen työnantajan palvelukseen vuonna 2008 siirtyneet) oli kahdeksan työntekijää (9,0 %). Vanhuuseläkkeelle siirtyneet mukaan lukien luonnollinen poistuma oli yhteensä 14,6 %. Toimintavuoden aikana kemikaaliosastolta siirtyi yhteensä kuusi vakituista virkamiestä työskentelemään määräaikaisesti Euroopan kemikaalivirastoon (ECHA). Toisen työnantajan palvelukseen ja vanhuuseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden suuri määrä asetti haasteen viraston henkilöstösuunnittelulle ja rekrytointiprosessille. Tulovaihtuvuus (palvelukseen otetut uudet ja palkattomilta virkavapauksilta palanneet henkilöt) oli toimintavuonna kahdeksan työntekijää (9,0 %).

STTV:n toimitti raportin HEKUMA-tarkistuslistan perustason vaatimusten toteutumisesta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle huhtikuussa.

STTV:n ja Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen (TEO) yhdistymishanke tehti toimintavuonna lisätyötä myös henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä. Osana uuden viraston perustamisprojektia laadittiin keskeinen henkilöstöohjeistus ja henkilöstöhallinnon lomakkeet virastojen yhteisessä projektiryhmässä. Joitakin toimintavuodelle suunnitelluista tehtävistä jouduttiin lykkäämään yhdistymishankkeen vuoksi. STTV on toteuttanut vuosittain työtyytyväisyysbarometrikyselyn tammi-kuussa, mutta vuotta 2008 koskevan kyselyn toteuttamista ei enää pidetty tarkoituksenmukaisena, koska se tulisi toteutettavaksi uudessa virastossa eikä olisi vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa.

Toimintavuonna henkilöstön kouluttautumista tuettiin aiempien vuosien tapaan, mutta henkilötyövuotta kohden laskettujen koulutuspäivien määrää, mutta ne laskivat merkittävästi edellisestä vuodesta tavoitteesta huolimatta. REACH- ja CLP-asetusten edellyttämää osaamista vahvistettiin toimintavuonna mm. järjestämällä koko kemikaaliosaston henkilöstölle päivän mittainen REACH-komitologiakurssi, johon myös STM:n edustajat voivat osallistua. Uusille virkamiehille järjestettiin sisäistä koulutusta mm. CLP-aiheisen luennon muodossa. Muutokoulutusta järjestettiin sekä uuden viraston perustamisprojektin konsulttien organisoimien henkilöstötyöpajojen muodossa että virastokokouksessa toteutettuina asiantuntijaesityksinä. Osaamisen kartoittamiseen ja kehittämiseen liittyvä työtä ei toimintavuonna aloitettu, vaan se katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi toteuttaa uudessa virastossa.

TYKY-toiminta oli yhdistymishankkeesta huolimatta aktiivista. Henkilöstölle muun muassa järjestettiin työhyvinvointi-iltapäivä ja tarjottiin monenlaisia mahdollisuuksia työkunnosta ja työhyvinvoinnista huolehtimiseen. Sairauspoissaolojen määrä nousi noin 5 prosenttia edellisestä vuodesta 11,6 päivään henkilötyövuotta kohden. Virastossa oli useita pitkiä, yli kuukauden sairauslomia, mutta sairauspoissaolojen kasvu ei selity pelkästään niillä, vaan myös henkilöä kohti laskettujen sairastapausten määrä nousi. Työterveyshuollon kustannukset puolestaan laskivat noin 6 prosentilla edellisvuodesta.

Taulukko 27: Henkilöstöhallinnon tunnuslukuja

	2006	2007	Tavoite (arvio) 2008	2008	Muutos 2007-08
Henkilöstörakenne					
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	88	89	89	87	-2,2 %
- miehet/naiset	31 / 57	30 / 56		25 / 62	-17%/11%
Henkilötyövuodet	86,4	87,0	89	86,1	-1,0 %
Henkilöstön muutos, henkilöä	-2	0		-2	
Vakinaisia, lkm / %	79 / 90 %	82 / 92 %		74 / 85 %	-10 %
- miehet lkm / %	30 / 97 %	29 / 97 %		24 / 96 %	
- naiset lkm / %	49 / 86 %	53 / 90 %		50 / 81 %	
Määräaikaisia, lkm / %	9 / 10 %	7 / 8 %		13 / 15 %	86 %
- miehet lkm / %	1 / 3 %	1 / 3 %		1 / 4 %	
- naiset lkm / %	8 / 14 %	6 / 10 %		12 / 19 %	
Kokoaikaisia, %	100 %	98 %		95 %	3 %
Henkilöstön keski-ikä	48,3	49,4		49,0	-0,8 %
Henkilöstön keski-ikä, miehet/naiset	48,3/48,4	49,5/49,4		49,4/48,8	
Alle 45-vuotiaita, lkm / %	34 / 38%	33 / 37 %		26 / 30 %	
- miehet/naiset	13 / 21	11 / 22		7 / 20	
Yli 45-vuotiaita, lkm/%	54 / 62%	56 / 63 %		61 / 70 %	
- miehet/naiset	18 / 36	19 / 37		18 / 42	
Osaamisen varmistaminen					
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	529	598		278	- 54 %
Koulutuspäivät / htv	2,4	2,3	3	1,7	- 26 %
Työhyvinvointi					
Työtyytyväisyys (asteikko 1-5)	3,2	3,3	3,2	ei tehty	
Lähtövaihtuvuus*, %	9 %	9 %		9 %	
Tulovaihtuvuus*, %	8 %	8 %		9 %	
<i>* varsinainen vaihtuvuus ilman lyhyitä määräaikaisia virkasuhteita</i>					
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,1	11,0	8,0	11,6	5 %
Sairastapaukset kpl/htv	2,6	2,6	2	2,8	8 %
Vanhuuseläkkeelle siirtymisen keski-ikä	-	-		64,0	
Naisten osuus johtotehtävissä (ylin johto, osastopääll. ja yksikön pääll.), lkm/kaikki	3 / 8	3 / 8		5 / 8	67 %
Naisten osuus johtotehtävissä, %	38 %	38 %		63 %	67 %
Työterveyshuolto, euroa/htv	534	619		579	-6 %
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen, euroa/htv	298	268		310	16 %

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

STTV:n toiminta rahoitetaan pääosin talousarvion kautta. Viraston menot on budjetoitu bruttomääräisinä lukuun ottamatta kemikaalien tuoterekisteriyksikköä. STTV:lle myönnetty kahden vuoden siirtomääräraha vuodelle 2008 oli 5 437 000 €. Kemikaaliyksikön tulot olivat 911 400 €. Edellisiltä vuosilta siirtynyt siirtomääräraha oli 1 204 600 €.

Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus rahoituksesta oli 2,5 %. Sosiaali- ja terveysministeriö

myönsi 140 000 € STM:n terveysvalvonnan määrärahasta momentilta 33.70.21 REACH-neuvontapalvelun toteuttamiseen. Hankkeeseen käytettiin 75 000 €. Lisäksi käytettiin 6 200 € STM:n terveyden edistämisen momentilta 33.70.50 vuonna 2007 aloitetun hankkeen loppuun saattamiseen ja 11 900 Stakesin rahoittamana Alkoholiohjelman toimeenpanoon kuuluvaan hankkeeseen.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

STTV:n toimintamäärärahat on budjetoitu valtion talousarvion momentille 33.02.02. Menot on budjetoitu bruttomääräisinä lukuun ottamatta kemikaalien tuoterekisteriyksikköä. STTV:lle myönnetty määräraha vuodelle 2008 oli 5 437 000 €. Tästä 66 000 € myönnettiin vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa palkkausjärjestelmien siirtymäkausien loppuun saattamisesta sekä työnantajapäätöksillä toteutettavista palkkapoliittisista kehittämistoimenpiteistä aiheutuneisiin kustannuksiin. Määrästä 17 000 € on kertamenoa. Vuoden 2008 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettiin vielä 40 000 € palkkausjärjestelmien siirtymäkausien loppuun saattamiseen ja 50 000 euroa organisaatiomuutoksen valmisteluun liittyviin ylimääräisiin menoihin, yhteensä 90 000 €. Vuodelle 2007 määrärahaa oli myönnetty 5 021 000 €.

Määrärahaa käytettiin 5 550 000 €, lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 8,6 %. Bruttobudjetoidun toiminnan menot olivat 5 705 000 € ja nettobudjetoidun toiminnan menot 757 000 €.

Tuoterekisteriyksikön nettobudjetoidut tulot olivat 911 400 €. Vuoden 2008 määrärahasta tuli alijäämää 113 000 €. Edellisiltä vuosilta määrärahaa oli siirtynyt 1 205 000 €, joten vuodelle 2009 siirtyi 1 091 000 €. Siirtyvän määrärahan osuus oli 20 %, mikä merkitsi lievää vähennystä edelliseen vuoteen (24 % vuonna 2007). Euromääräinen vähennys oli edelliseen vuoteen verrattuna 113 000 €.

Tuloarviomomentille 12.33.02 oli budjetoitu 1 537 000 € (1 085 000 € vuonna 2007). Tuloja oli 1 229 000 €. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 147 000 €. Tulot olivat kuitenkin 308 000 € arvioitua pienemmät, mikä johtui ensisijaisesti siitä, että tuloarvion perusteena olleista biosidien tehoaineiden arvioinneista kaikki eivät tulleet käsiteltäviksi ja käsiteltävänä olleista osa ei valmistunut toimintavuotena. Tuloja kertyi edellistä vuotta enemmän erityisesti vesihygienisestä osaamisesta myönnettyistä todistuksista.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 2 137 000 €. Tuotot koostuivat alkoholihallinnon lupa- ja valvontamaksuista 908 000 € (872 000 € vuonna 2007), kemikaalihallinnon maksuista 133 000 € (115 000 € vuonna 2007), kemikaalien tuoterekisteriyksikön tuotoista 911 000 € (891 000 € vuonna 2007) sekä gee-

nitekniikkalain mukaisista tarkastuksista 16 000 € (18 000 € vuonna 2007). Vuonna 2007 aloitetusta vesihygienisen osaamisen testaustauksesta kertyneet tuotot lisääntyivät merkittävästi: tuottoja kertyi 122 000 € (64 000 € vuonna 2007). Maksullisen toiminnan tileistä poistoja oli 2 032 €. Maksullisen toimin-

nan tuotot lisääntyivät 9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Muut toiminnan tuotot 91 000 € koostuivat pääasiassa yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista. Tuotot koostuvat lähes kokonaan julkisoikeudellisista suoritteista. Ainoastaan 10 000 € oli liiketaloudellisista suoritteista, sertifikaattien myöntämisestä ja sähköisten tiedostojen myynnistä, saatuja tuottoja.

Toiminnan kulut olivat 6 537 000 €. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 425 000 € eli 7 %. Toiminnan kulujen rakenteessa ei tapahtunut muutoksia. Suurimmat erät olivat henki-

löstökulut 71 %, palvelujen ostot 15 % ja vuokrat 9 %. Palveluista suurimmat yksittäiset erät olivat tietoliikenteen käyttömaksut sekä atsuunnittelumaksut, jotka nousivat sähköisten ratkaisujen suunnittelun vuoksi. Konsultti- ja tutkimuspalvelut nousivat 130 000 €. Nousuun vaikuttivat mm. sopimukset biosidien tehoaineiden arvioineista. Poistot käyttöomaisuudesta olivat 45 000 €.

Tilikauden tuotto-/kulujäämä oli -4 646 000 €.

1.6.4 Tase

Taseen loppusumma oli 335 000 € (295 000 € vuonna 2007). Vastaavien puolella lisääntyivät sekä käyttöomaisuus että myyntisaamiset. Vastattavien puolella ei muutosta ollut muissa yksittäisissä erissä kuin maksullisen toiminnan tuotoissa, jotka kasvoivat merkittävästi. Käyttöomaisuuden suurimmat erät olivat atk-ohjelmat ja autot, joista yksi vaihdettiin uuteen vuonna 2008. Käyttöomaisuuden arvo vuoden lopussa oli 113 000 €, poistot olivat 45 000 €.

Alkoholin tuotevalvonnan valvontamaksujen laskuttaminen tehdään viraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen säännösten mukaan vuoden loppupuolella, mistä johtuen myyntisaamiset 186 000 € koostuivat pääosin valvontamaksuista. Siirtosaamiset 36 000 € koostuvat vuoden 2008 työterveyshuollon kustannusten palautusten kirjauksesta ja EU:lta saatavista matkakorvauksista aiheutuneista saamisista.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

STTV:n johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittäväydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä.

STTV:ssä ei ole sisäistä tarkastusta, vaan sisäisen valvonnan seuranta kuuluu johdon tehtäviin. Viraston sisäisen valvonnan tilaa arviointiin COSO ERM -viitekehykseen perustuvaa, valtiovarainministeriön julkaisemaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikkoa käyttäen. Arvioinnissa käytettiin CAF-itsearviointimallin aikaisemman version mukaista pisteytysasteikkoa 0-5. Arviointiin osallistuivat viraston laajennetun johtoryhmän jäsenet.

Edelliseen vuoteen verrattuna arvioinnin tuloksissa ei ollut merkittäviä muutoksia.

Vahvuutena nähtiin tavoitteiden asettaminen, jossa virasto on arvioinut ja kehittänyt menettelytapojaan koko nelivuotisen tulosopimuskauden omaksuessaan tulosprisman mukaisen tavoitteiden asettelun ja raportoinnin. Myös sisäisen toimintaympäristön ja tiedonkulun arvioitiin olevan sillä tasolla, että ne täyttävät sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle asetetut tavoitteet. Erityisesti tuloksellisuuden laskentatoimen ja säännöllisesti toteutettavan työtyytyväisyysbarometrin kohdalla menettelytapoja on kuvattu, arvioitu ja arvioinnin perusteella parannettu.

Virastossa aloitettu riskien tunnistamis- ja arviointityö keskeytyi uuden viraston perustamisprojektin vaatimantöpanoksen vuoksi. Perustamisprojektin aikana arviointi kuitenkin säännöllisesti hankkeen toteutumiseen ja uuden viraston toimintaan liittyviä riskejä.

Kattava riskien arviointi ja niihin vastaaminen nähtiin edelleen keskeisinä kehittämiskohteina.

Parannettavaa arvioitiin olevan erityisesti riskien tunnistamisen ja hallinnan systemaattisuudessa ja dokumentoinnissa. Kehittämistarvetta nähtiin myös valvontatoimenpiteiden (kontrollien) kohdalla. Myös niiden systemaattisuutta, esim. tulostavoitteiden toteutumisen seurannan osalta, tulee kehittää. Sisäisen valvonnan koor-

dinoinnin ja seurannan kehittämiseksi järjestetään sisäistä koulutusta.

Arvion perusteella viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät pääosin niille säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta systemaattista riskien arviointia ja riskeihin vastaamista.

1.8 Arviointien tulokset

STTV:n toiminnan tuloksellisuudesta tai vaikutavuudesta ei tehty ulkopuolisten suorittamia kokonaisarviointeja vuonna 2008. Virastolla ei

myöskään ole käytössä säännönmukaisia laatu- ja järjestelmään liittyviä itsearviointimenettelyjä.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuoden 2008 aikana STTV:ssa ei havaittu selviä väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet asian antamiseen poliisitutkintaan tai väärinkäytöksen ilmoittamiseen valtiontalouden tarkas-

tusvirastolle siitä annetun lain (676/2000) mukaisesti.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Seuraavalla sivulla.

TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA 1.1.-31.12.2008

	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008	Tilinpäätös 2008	Tilinpäätös- talousarvio	Toteuma %
11 Verot ja veronluonteiset tulot					
11.04.01 Arvonlisäverotulot	2 428,24	2 165,14	2 165,14	0,00	100
12 Sekalaiset tulot					
12.33.09 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot	1 081 917,74				
12.33.02 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot		1 537 000,00	1 229 253,61	-307 746,39	80
Tuloarviotilit yhteensä	1 084 345,98	1 539 165,14	1 231 418,75	-307 746,39	80

	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008	Talousarvion 2008 määrärahojen käyttö vuonna 2008	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2008	Vertailu talousarvio - tilinpäätös
33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala						
33.01.29 Arvonlisäveromenot	307 970,01	341 271,76	341 271,76	0,00	341 271,76	0,00
33.09.21 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot	5 021 000,00	-	-			
33.02.02 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot		5 437 000,00	4 345 702,72	1 091 297,28	5 437 000,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	5 328 970,01	5 778 271,76	4 686 974,48	1 091 297,28	5 778 271,76	0,00

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Määräraha 2008	Käytettävissä 2008	Käyttö 2008	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.02.02 Toimintamenot	1 204 557,73	5 437 000,00	6 641 557,73	5 550 260,45	1 091 297,28

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2008-31.12.2008		1.1.2007-31.12.2007	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 137 061,27		1 967 681,78	
Muut toiminnan tuotot	<u>93 401,01</u>	2 230 462,28	<u>35 882,35</u>	2 003 564,13
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	113 173,54		114 559,51	
Henkilöstökulut	4 610 896,61		4 429 565,64	
Vuokrat	558 775,17		539 215,08	
Palvelujen ostot	1 027 208,33		796 162,88	
Muut kulut	171 928,61		185 528,57	
Poistot	44 904,07		41 658,69	
Sisäiset kulut	<u>10 135,00</u>	6 537 021,33	<u>5 000,00</u>	6 111 690,37
JÄÄMÄ I		-4 306 559,05		-4 108 126,24
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	512,23		378,72	
Rahoituskulut	<u>84,21</u>	428,02	<u>80,00</u>	298,72
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	293,20		328,48	
Satunnaiset kulut	<u>894,11</u>	-600,91	<u>336,38</u>	-7,90
JÄÄMÄ II		-4 306 731,94		-4 107 835,42
JÄÄMÄ III		-4 306 731,94		-4 107 835,42
Tuotot veroista ja pakollisista maksut				
Perityt arvonlisäverot	3 768,41		2 997,89	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>342 875,03</u>	-339 106,62	<u>308 539,66</u>	-305 541,77
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-4 645 838,56</u>		<u>-4 413 377,19</u>

4 Tase

VASTAAVAA	31.12.2008		31.12.2007	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET SUORITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	1 360,71		3 552,12	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>63 830,65</u>	65 191,36	<u>57 443,17</u>	60 995,29
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet	46 608,97		35 291,58	
Kalusteet	<u>1 031,64</u>	47 640,61	<u>2 485,92</u>	37 777,50
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset suoritukset yhteensä				
		112 831,97		98 772,79
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	185 587,00		164 926,87	
Siirtosaamiset	33 495,15		21 919,92	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>2 357,68</u>	221 439,83	<u>8 689,54</u>	195 536,33
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kassatili	<u>538,60</u>	538,60	<u>682,45</u>	682,45
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä				
		221 978,43		196 218,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>334 810,40</u></u>		<u><u>294 991,57</u></u>
VASTATTAVAA				
31.12.2008				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998				
Ed. kausien pääoman muutos	-829 316,21		-499 676,41	
Pääoman siirrot	4 627 754,82		4 083 737,39	
Tilikauden kulujäämä	<u>-4 645 838,56</u>	-847 399,95	<u>-4 413 377,19</u>	-829 316,21
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	172 085,62		120 492,42	
Tilivirastojen väliset tilitykset	91 646,24		94 583,86	
Edelleen tilittävät erät	80 100,91		81 537,02	
Siirtovelat	<u>838 377,58</u>	1 182 210,35	<u>827 694,48</u>	1 124 307,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>334 810,40</u></u>		<u><u>294 991,57</u></u>

5 Liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1 Budjetointia ei ole muutettu edellisestä vuodesta.
- 2 Ulkomaanrahan määräisiä saamia ei ole.
- 3 Virastolla ei ole vaihto-omaisuutta.
Tulot ja menot on arvostettu todellisiin määriin.
Menot on jaksotettu tilikauden kuluiksi sekä käyttöomaisuuden menoiksi, jotka on jaksotettu suunnitelman mukaisin poistoin.
Käytäntö on sama kuin edellisenä tilikautena.
- 4 Aikaisempiin vuosiin kohdistuvia merkittäviä tuottoja tai kuluja ei ollut
- 5 Edellinen vuosi on vertailukelpoinen tilivuoden kanssa.
- 6 Tilinpäätösvuoden jälkeen Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus fuusioituvat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi, Valviraksi.
Taseeseen kirjattavan käyttöomaisuuden vähimmäisarvo vuonna 2009 on 10 000 euroa.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot

	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008	Talousarvion 2008 määrärahojen käyttö vuonna 2008	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2008	Vertailu talousarvio - tilinpäätös
33.02.02 Bruttomenot	4 704 348,77	6 377 000,00	5 256 293,01			
Bruttotulot	-887 906,00	-940 000,00	-910 590,29			
Nettomenot	3 816 442,77	5 437 000,00	4 345 702,72	1 091 297,28	5 437 000,00	0

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2008	Käyttö 2008	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.02.02 Toimintamenot	1 204 557,23	6 641 557,23	5 550 259,95	1 091 297,28

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei arviomäärärahojen ylityksiä

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Ei peruutettuja siirrettyjä määrärahoja

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	1.1.- 31.12.2008	1.1.- 31.12.2007
Henkilöstökulut	3 690 272,08	3 551 750,36
Palkat ja palkkiot	3 687 208,94	3 486 767,39
Tulosperusteiset erät	-	-
Lomapalkkavelan muutos	3 063,14	64 982,97
Henkilösivukulut	920 624,53	877 815,28
Eläkemaksut	777 116,70	715 946,31
Muut henkilösivukulut	143 507,83	161 868,97
Henkilöstökulut yhteensä	4 610 896,61	4 429 565,64
Johdon palkat ja palkkiot, josta	299 914,84	288 248,80
- tulosperusteiset erät	-	-
Luontoisedut ja muut	-	-
taloudelliset etuudet	-	-
Johto	-	-
Muu henkilöstö	-	-

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu virastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta

	Poisto- menetelmä	Poisto- aika	Vuotuinen poisto %	Jäännös- arvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	20,0	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5	20,0	0
Aineelliset hyödykkeet				
1250 Koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20,0	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3	33,3	0
1256-1269 Koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20,0	0
127 Toimistokalusteet	tasapoisto	5	20,0	0

Vähäiset käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 5000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Käyttöomaisuus	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttt. menot	
	112	114	
Hankintameno 1.1.2008	14 882,52	118 695,05	133 577,57
Lisäykset		32 531,39	32 531,39
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2008	14 882,52	151 226,44	166 108,96
Kertyneet poistot 1.1.2008	-11 330,40	-61 251,88	-72 582,28
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-2 191,41	-26 143,91	-28 335,32
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2008	-13 521,81	-87 395,79	-100 917,60
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 360,71	63 830,65	65 191,36
	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	
	125	127	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	68 511,20	8 244,71	76 755,91
Lisäykset	26 431,86		
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2008	94 943,06	8 244,71	103 187,77
Kertyneet poistot 1.1.2008	-33 219,62	-5 758,79	-38 978,41
Vähennysten kertyneet poistot			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-15 114,47	-1 454,28	-16 568,75
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2008	-48 334,09	-7 213,07	-55 547,16
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	46 608,97	1 031,64	47 640,61

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2008	2007	muutos
Korot euromääräisistä saamisista	512,23	378,72	133,51
Rahoituskulut			
Viivästyskorot	39,21	-	39,21
Muut rahoituskulut	45,00	80,00	-35,00
Netto	428,02	298,72	129,30

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Ei annettuja lainoja

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Ei arvopapereita eikä sijoituksia

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kassa 538,60

Ei velkoja

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut**Myönnettyt takaukset ja takuut**

Ei myönnettyjä takauksia eikä takuita

Myönnettyt takaukset ja takuut valuutoittain

Ei myönnettyjä takauksia eikä takuita

Vastuusitoumukset

Ei merkittäviä vastuusitoumuksia

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Ei taloudellisia sopimusvastuita

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ei rahastoituja varoja

Liite 14: Taseeseen sisällymättömät rahastoidut varat

Ei taseeseen sisällymättömiä rahastoituja varoja

Liite 15: Velan muutokset

Ei velkoja

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ei velkoja

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

TietoEkonoma Käyttöomaisuus-rekisteristä ajettu tase-erittelyn liitetiedot-raportti ei vastaa liitteen 7 tietoja. Liitteessä 7 ilmoitetaan ainoastaan niiden hyödykkeiden hankintameno ja poistot, joiden hankintamenoja ei ole kokonaan poistettu ennen vuotta 2008. Liite 7 on tehty Excel-taulukkona.

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös ja siihen sisältyvä toimintakertomus on hyväksytty Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 2009.

Ylijohtaja

Annika Kutilainen